

Concept notulen

Jaar
Vergaderdatum
Publicatiedatum

OPENBARE VERGADERING PROVINCIALE STATEN VAN UTRECHT
2021
15 december 2021
29 december 2021

Inhoudsopgave

Leden van de Provinciale Staten van Utrecht	3
Opening	4
Vaststellen agenda	6
Vaststellen van de notulen van Provinciale Staten	6
Vaststellen lijst moties en langetermijnplanning	6
SV Normenkader rechtmatigheid 2021 (PS2021FAC04)	7
SV Eénmalige verlenging geldingsduur Bodem-, Water- en Milieuplan 2016-2021 (PS2021RGW08)	7
SV Opheffen geheimhouding 2015-2018 (PS2021BEM24)	8
SV Rapport Randstedelijke Rekenkamer Sturing in de ov-concessies (PS2021MM09)	8
SV Slotwijziging 2021 (PS2021BEM23)	8
SV Bekrachtiging geheimhouding niet-geanonimiseerde versie VRT Rapport RRK (PS2021PS13)	8
Actualiteitenmotie 119 Aanpassingen N401 Kruispunt Spengen – Kockengen, ingediend door 50PLUS e.a.	8
Actualiteitenmotie 120 Onderzoek naar de verbetering van de verkeersveiligheid op provinciale wegen, ingediend door ChristenUnie e.a.	8
Actualiteitenmotie 121 Alternatieven voor tram, ingediend door SP en VVD	23
Actualiteitenmotie 122 Transparantie huisvesting statushouders, ingediend door JA21	30
Actualiteitenmotie 123 Opschorten toezicht huisvesting statushouders, ingediend door JA21	30

Actualiteitenmotie 124 Geen beleid zonder data, ingediend door PVV	48
Sluiting	55
Toezeggingen	57
Index	58

Leden van de Provinciale Staten van Utrecht

Aanwezig: de heer J.J. Bart, Utrecht (GroenLinks), de heer S.A. Berlijn, Utrecht (JA21), mevrouw G. Bikker, Vijfheerenlanden (CDA), mevrouw A.C. Boelhouwer, Wijk bij Duurstede (GroenLinks), de heer mr. B.M.H. de Brey MBA, Doorn (VVD), mevrouw E.J. Broere-Kaal, Soest (PVV), de heer R.G.J. Dercksen, Bosch en Duin (PVV), de heer ing. B.C. van den Dikkenberg, Elst (SGP), de heer drs. E.H.R. Dinklo, Driebergen (JA21), de heer M.J. de Droog Msc RA, Utrecht (D66), de heer M.E.J. Eggermont, Utrecht (SP), mevrouw M. van Elteren, Woudenberg (GroenLinks), de heer Fiscalini, Maarsse (JA21), mevrouw J.C.A.M. van Gilse Bsc, Utrecht (VVD), mevrouw mr. N.M. Groen MA, Doorn (GroenLinks), mevrouw N. de Haan-Mourik, Amersfoort (ChristenUnie), de heer J.A. de Harder, Bunschoten-Spakenburg (ChristenUnie), mevrouw W.M.M. Hoek, Vreeland (50PLUS), mevrouw drs. J.P. d'Hondt, Utrecht (PvdA), de heer drs. B.C. de Jager, Loenen (VVD), de heer V.C. Janssen, Amersfoort (VVD), mevrouw M. de Jong, Utrecht (GroenLinks), de heer drs. E.A. Kamp, Doorn (D66), mevrouw H.J. Keller, Driebergen-Rijsenburg (Partij voor de Dieren), de heer drs. A.H.L. Kocken, Utrecht (VVD), mevrouw T. Koelewijn-Koelewijn RDM, Bunschoten (CDA), de heer A.J. Koerts, Veenendaal (ChristenUnie), mevrouw N.A. Krijgsman, Utrecht (PvdA), mevrouw M. Lejeune-Koster, Linschoten (PvdA), mevrouw De Man, Zeist (VVD), de heer ing. D.A. Oude Wesselink, Utrecht (GroenLinks), de heer P.D. Overkleef, Amersfoort (D66), mevrouw A.M. Poppe, IJsselstein (SP), mevrouw H.J. Rikkoert Msc, Utrecht (ChristenUnie), de heer A.G. van Schie, Utrecht (VVD), de heer W. van der Steeg, De Meern (Partij voor de Dieren), mevrouw M. Stegenga, Veenendaal (CDA), de heer H.O. Suna, Soest (PvdA), mevrouw mr. S.F. van Ulzen, Zeist (VVD), mevrouw L.E. Veen, Utrecht (D66), mevrouw T.M.S. Vrielink, Amersfoort (GroenLinks), de heer C. Westerlaken, Lopik (CDA), de heer W.J.A. Weyers, Zeist (JA21), mevrouw ir. M. de Widt MPM, Utrecht (D66), de heer C. Van Wijk (JA21)

Afwezig: mevrouw H. Bittich, Utrecht (Lijst Bittich), de heer dr. A.R.S. Karataş, Utrecht (GroenLinks), mevrouw L.M. Welschen-van der Hoek, Zeist (CDA)

Aanwezig: gedeputeerden mevrouw drs. H.G.J. Bruins Slot, Utrecht (Natuur, Landbouw, Bodem & Water, Sport en Bestuur), de heer ir. H.P. van Essen, Utrecht (Ruimtelijke Ontwikkeling, Omgevingsvisie, Energietransitie en Klimaat), de heer ir. R.G.H. van Muilekom, Amersfoort (Binnenstedelijke Ontwikkeling, Wonen, Cultuur en Gezonde leefomgeving), de heer A.J. Schaddelee, Houten (Mobiliteit, Recreatie en Toerisme, Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving, Communicatie en Participatie), de heer R.C.L. Strijk, Utrecht (Financiën, Organisatie, Economie en Europa)

Afwezig:

Statenbrede voorbereidende vergadering op woensdag 15 december 2021

Statenvoorzitter: de heer mr. J.H. Oosters, commissaris van de Koning

Plaatsvervangend statenvoorzitter: mevrouw H.J. Keller

Griffier: mevrouw mr. C.A. Peters

Verslaglegging: mevrouw A. Smakman (Notuleerservice Nederland)

De **VOORZITTER**: Voordat ik de voorbereidende Statenvergadering ga openen, vraag ik uw aandacht voor een bijzonder moment. Op de publieke tribune zit een viertal jongeren, als ik jullie zo mag aanspreken, uit de mooie gemeente de Ronde Venen. Zij willen graag even het woord richten tot u als Provinciale Staten en mij een petitie aanbieden.

Ik geloof dat ik aan Rody het woord mag geven? Ja? En dat doen wij vanachter het spreekgestoelte? Ja, oké. De heer Poort begeleidt jullie naar het spreekgestoelte, zodat jullie niet kunnen verdwalen. Ga je gang.

RODY: Goedemorgen. Wij zien vier bezorgde jongeren uit de gemeente De Ronde Venen, een gemeente die op de grens ligt van de provincie Utrecht en de provincie Noord-Holland. Wij merken dat de afgelopen jaren de gemeenten op de grensgebieden steeds slechter met het openbaar vervoer bereikbaar worden. Daarom zijn wij een petitie gestart, die binnen een aantal dagen meer dan tweeënhalfduizend handtekeningen heeft opgehaald. De nieuwe concessie moet nog worden vastgesteld door Provinciale Staten. Dus ik nodig jullie van harte uit: kom bij ons langs in de gemeente om te ervaren wat ons probleem is. En dan wil ik de petitie graag overhandigen.

De **VOORZITTER**: Heren, heel hartelijk dank voor deze petitie. En ook hulde voor het feit dat jullie het juiste moment hebben uitgekozen om die aan Provinciale Staten aan te bieden, want Provinciale Staten zal met elkaar ook in discussie gaan over de nieuwe concessie en daar vanzelfsprekend ook alle belangen vanuit de hele provincie in meewegen. Dat jullie nu al zo gearticuleerd dat hele begrijpelijke belang hebben neergelegd, dat is denk ik heel erg goed.

Ik heb hem net in één beweging aan mevrouw Vrieling doorgegeven, de commissievoorzitter M&M, omdat zij in januari een commissie zal voorzitten waar jullie ook de gelegenheid krijgen om nog met wat meer woorden de commissieleden toe te spreken. En dan hebben de commissieleden ook de gelegenheid om jullie nog vragen te stellen over hetgeen jullie hebben voorgesteld. Maar voor nu heel hartelijk dank voor jullie aanbieden van de petitie. Dank jullie wel.

De **VOORZITTER** opent de vergadering om 10.35 uur.

1.

Opening

De **VOORZITTER**: Dames en heren, dan open ik nu onze voorbereidende Statenvergadering van 15 december. En bij gelegenheid van de opening heb ik een aantal mededelingen.

Allereerst de mededeling van het overlijden van oud-Statenlid de heer Roodenburg, lid van onze Provinciale Staten voor de Partij van de Arbeid in de periode van 1978 tot 1995.

Dames en heren, de tweede mededeling die ik voor u heb, is dat wij bericht hebben gekregen van de voorzitter van het centraal stembureau voor de verkiezingen van de leden van Provinciale Staten inzake de opvolging van een opengevallen plaats in verband met het ontslag van de heer Potjer als lid van onze Provinciale Staten. De JA21-voorzitter heeft

toen al aangegeven dat er geen opvolger meer op de lijst beschikbaar zou zijn om de positie in Provinciale Staten in te nemen, maar zoals dat formeel geregeld is: de voorzitter van het centraal stembureau zal dat dan moeten vaststellen door de kandidaten die nog op die lijst staat dat persoonlijk ook te vragen. Dat is gebeurd. Daarin is in de bevestigd dat geen van de daarop staande kandidaten tot Provinciale Staten van Utrecht zal toetreden. Dat betekent dat formeel door de voorzitter van het centraal stembureau is besloten dat er geen opvolging voor deze zetel zal plaatsvinden. Dat betekent ook dat we vanaf heden een Provinciale Staten kennen met 48 leden. Dus vanzelfsprekend zullen de vereisten als het quorum en stemmingen langs die lijnen van 48 zetels plaatsvinden. Dus die mededeling doe ik ook op voorhand aan u. Dus daarmee hebben daar dan kennis van met elkaar.

De derde mededeling die ik heb, is dat – dat heeft u natuurlijk allemaal kunnen lezen in de pers en kunnen volgen – vanmiddag het regeerakkoord van de coalitie in Den Haag zal worden gepresenteerd. Het is nog even afwachten welk tijdstip dat precies zal zijn. Dat fluctueert nog wat. Maar het lijkt eigenlijk helemaal zeker dat het vanmiddag zal gebeuren. Vele medewerkers in de provinciale organisatie zitten klaar om dan dat regeerakkoord te spellen en te bekijken op Utrechtse belangen en relevante onderwerpen en thema's voor onze provincie, en voor onze inwoners vanzelfsprekend. En zullen dan heel snel met elkaar in de loop van vandaag en vanavond proberen dat aan het papier toe te vertrouwen. Gedeputeerde Bruins Slot heeft toegezegd dat zij morgen in de loop van de dag u dat verslag rechtstreeks zal laten toesturen, zodat u ook allemaal kennis kunt nemen van hoe wij daar als provincie naar kijken. Ten behoeve van de pers is er een woordvoeringslijn in voorbereiding en zal ik namens de provincie, maar ook namens de partners van het Utrechts Aanbod een eerste reactie op het conceptregeerakkoord aan de pers geven. Dat zal denk ik in de loop van vandaag ook gebeuren. Maar u weet in ieder geval dat u over de inhoud morgen over een uitgebreid stuk beschikt om uzelf ook te kunnen verdiepen in wat dat voor de provincie Utrecht betekent. Wij hebben verschillende gelegenheden, waaronder in ieder geval ook in voorbereiding een pub-bijeenkomst tezamen met de organisaties, samen met GS en samen met uw Staten om samen met elkaar door te praten over het nieuwe regeerakkoord.

Dat waren de mededelingen. Ik kijk nog even naar de griffier. Verder hadden we geen mededelingen.

Jawel, ook nog een belangrijke. We hebben daarnet in het overleg van de fractievoorzitters met elkaar gesproken over het rekenkamerrapport over de VRT. Dat is gisteravond in de commissie door de voorzitter van de Rekenkamer toegelicht. Verschillende fracties hebben zich inmiddels al gebogen over de gewenste wijze van behandeling in Provinciale Staten van het rekenkamerrapport. We hebben even met elkaar daarover gesproken als fractievoorzitters. Het voorstel, de uitkomst daarvan, is dat er een apart, extra debat komt over dit rekenkamerrapport. Dat zal plaatsvinden op 12 januari. Het exacte tijdstip is nog onderwerp van studie, maar dat krijgt u snel te horen. Maar het is in ieder geval op uw vaste Statendag, op die woensdag. En de griffier en de provinciesecretaris zullen samen ook even overleggen over de wijze waarop u zich kunt voorbereiden op die vergadering, eventueel door het stellen van schriftelijke vragen ter voorbereiding, zodat het debat ook op de best mogelijke manier vanuit de organisatie en vanuit uzelf kan worden voorbereid. Maar daar komt dus op korte termijn nader bericht over en welke termijnen daarvoor gelden en op welke wijze we dat zullen aanpakken. Dus dat is een mededeling namens de fractievoorzitters.

2.

Vaststellen agenda

De **VOORZITTER**: Ik stel u voor om agendapunt 10 aan de agenda toe te voegen. Agendapunt 10 gaat over het statenvoorstel Bekrchtiging geheimhouding niet-geanonimiseerde versie VRT-rapport Randstedelijke Rekenkamer. Dat rapport, daar heeft de voorzitter van de commissie M&M gisteravond geheimhouding op opgelegd. Wij weten inmiddels- Wij zijn er inmiddels allemaal specialisten van; wij zijn al door de hoogleraar geprezen over hoe we dat doen. Maar dat betekent dus dat uw Staten die geheimhouding moet bekrachtigen met een statenbesluit. Ik heb net met de fractievoorzitters besloten dat u dat als hamerstuk kunt doen. Dus ik stel u voor om agendapunt 10 toe te voegen en als hamerstuk de geheimhouding, dat betreffende stuk, ook te bevestigen.

Voor het overige heb ik zojuist ook met de fractievoorzitters voorbesproken – en dat leg ik ook graag even in uw midden – om de verschillende – dat waren eigenlijk de enige agendapunten voor bespreking – actualiteitenmoties enigszins geclusterd te behandelen. Wat betekent dat wij straks bij agendapunt 5 en 6 eerst met elkaar gaan praten door beide indieners toegelicht over de moties met betrekking tot de verkeerssituatie bij Spengen, om het maar zo te zeggen. En dat wij vervolgens dezelfde combinatie gaan toepassen voor de voorstellen van JA21 over de statushouders. En dus een gecombineerde inzet, zal er een gecombineerde beantwoording plaatsvinden vanuit het college en kunt u uw inbreng als fracties gecombineerd geven. Ik heb ook afgesproken naar aanleiding van de ervaringen in de vorige Statenvergadering dat het u Staten het meest comfort geeft dat u eventueel in uw inbreng vanuit uw fracties nog een nadere vraag kunt stellen aan de gedeputeerde, dat ik daar ook de gelegenheid voor zal geven om die vraag te beantwoorden door de gedeputeerde – want dat is dan ook wel zo handig. En uiteindelijk hebben we ook afgesproken dat bij de actualiteitenmoties de hoofdindieners – dus de fractie die het eerste de motie aanhangig gemaakt heeft – als enige bij aanvang het woord spreekt en ook als enige als laatste nog het woord krijgt. Dus dat is de orde zoals we hem hebben afgesproken. Ik zie aan u dat u daarmee kunt instemmen. Overigens, hoe we in het vervolg met actualiteitenmoties omgaan, bespreken de fractievoorzitters bij de evaluatie van het Reglement van Orde, wat begin februari is voorzien, dat gesprek. Dus dan weet u dat we dan ook gegeven de ervaring die we hebben, kijken of daar nog iets aan veranderd moet worden.

Dan stel ik u voor om de agenda als zodanig met de mijn gegeven toelichting vast te stellen. Dat kan? Dank u wel.

Akkoord.

3.

Vaststellen van de notulen van Provinciale Staten

De **VOORZITTER**: Dat gaat om 10 november en dat gaat om 17 november. Daar stemt u mee in.

Akkoord.

4.

Vaststellen lijst moties en langetermijnplanning

De heer **JANSSEN**: Voorzitter.

De **VOORZITTER**: Ja, meneer Janssen, gaat uw gang.

De heer **JANSSEN**: Ik wil daar het woord over voeren. Motie M40 gaat over recreatie, is aangenomen op 14 april van dit jaar. We hebben daarin de gedeputeerde gevraagd om een overzicht van alle recreatieterreinen in het bezit van de recreatieschappen. Toegezegd was toen, termijn van afdoening: 1 september 2021. In deze lijst staat kwartaal vier 2021. Dus we hebben nog vijftien dagen zou ik zeggen. Wij kregen een briefje van de gedeputeerde dat dat op zijn vroegst, ik geloof, in juni 2022 zou komen. Wij zijn daar enigszins verbijsterd over. Wat wij gevraagd hebben is een overzicht van de recreatieterreinen in bezit van de schappen. Het kan toch niet zo zijn dat het ruim een jaar duurt om zo'n overzicht op te stellen en aan de Staten te doen toekomen. Wat ons betreft is die ook cruciaal in de besluitvorming over de verdere vormgeving van de recreatieschappen. Dus wij vragen aan de gedeputeerde – via u, voorzitter – of hij de toezegging gestand kan doen.

De **VOORZITTER**: Ja, de gedeputeerde is er toevallig. Of niet toevallig. Hij is altijd op het juiste moment op de goede plek. Meneer Schaddelee, gaat uw gang.

Gedeputeerde **SCHADDELEE**: Ik heb deze vraag en ik denk terechte opmerking van de VVD ook in de commissie gehoord. Wij hebben daarom alles in het werk gezet om te delen wat wij nu hebben. Ik heb dat afgelopen maandag gezien. Volgens mij is dat voldoende om aan u door te geleiden. Dat zal komende week gebeuren. Dat is inderdaad een overzicht van terreinen met inderdaad ook op hoofdlijn alle opmerkingen die er te maken zijn over de inrichting, de staat van onderhoud, et cetera. De slag die daar nog bovenop gemaakt moet worden, is op een gegeven moment wel relevant voor de eventuele volgende beheerder. Maar volgens mij is dat van een diepgang die politiek niet meer relevant is en ook niet nodig is. Dus het gaat lukken om nog dit jaar dat overzicht met u te delen op een abstractieniveau wat gewoon goed voor politieke beoordeling.

De **VOORZITTER**: Meneer Janssen? Prima. Dan gaan we het zo doen.
Geen andere opmerkingen over agendapunt 4?

Akkoord.

De **VOORZITTER**: Dan kom ik bij een aantal hamerstukken.

5.

SV Normenkader rechtmatigheid 2021 (PS2021FAC04)

De **VOORZITTER**: Agendapunt 5, het statenvoorstel Normenkader rechtmatigheid 2021.

6.

SV Eénmalige verlenging geldingsduur Bodem-, Water- en Milieuplan 2016-2021 (PS2021RGW08)

De **VOORZITTER**: Agendapunt 6, statenvoorstel Eénmalige verlenging geldingsduur Bodem-, Water- en Milieuplan. Daar kunt u mee instemmen.

7.

SV Opheffen geheimhouding 2015-2018 (PS2021BEM24)

De **VOORZITTER**: Agendapunt 7, opheffing geheimhouding, daar stemt u mee in.

8.

SV Rapport Randstedelijke Rekenkamer Sturing in de ov-concessies (PS2021MM09)

De **VOORZITTER**: Agendapunt 8, statenvoorstel Rapport Randstedelijke Rekenkamer Sturing in de ov-concessies, daar kunt u mee instemmen.

9.

SV Slotwijziging 2021 (PS2021BEM23)

De **VOORZITTER**: Agendapunt 9, de Slotwijziging 2021, daar stemt u mee in. Dank u wel.

10.

SV Bekrachtiging geheimhouding niet-geanonimiseerde versie VRT Rapport RRK (PS2021PS13)

De **VOORZITTER**: Agendapunt 10, toegevoegd, het statenvoorstel Bekrachtiging geheimhouding niet-geanonimiseerde versie VRT Rapport Randstedelijke Rekenkamer. Daar stemt u ook mee in. Dank u wel.

11.

Actualiteitenmotie 119 Aanpassingen N401 Kruispunt Spengen – Kockengen, ingediend door 50PLUS e.a.

en

12.

Actualiteitenmotie 120 Onderzoek naar de verbetering van de verkeersveiligheid op provinciale wegen, ingediend door ChristenUnie e.a.

De **VOORZITTER**: Dan zijn wij nu toe aan de behandeling van de actualiteitenmoties over het kruispunt Spengen – Kockengen en geef ik voor de eerste actualiteitenmotie het woord aan mevrouw Hoek van 50PLUS.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Hoek voor een toelichting op de motie.

Mevrouw **HOEK**: Ja, dank u, voorzitter. Ik Weet alleen niet wanneer het filmpje nu gepresenteerd wordt. Is dat nu? Of is dat later?

De **VOORZITTER**: Daar heeft u denk ik zelf regie over. Maar als u wil dat het filmpje nu wordt gestart, dan kunnen onze mensen dat doen, denk ik. Ik zie nog geen- Ja.

Mevrouw **HOEK**: Ja. Daar wil ik eerst even naar laten kijken.

[SPREKER: De provincie zegt: deze weg is veilig. Nou, wij zeggen: was het maar waar, omdat er hard gereden wordt en je van twee kanten heel druk verkeer hebt.

SPREKER: Vaak ga ik heel goed kijken en vaak ga ik met pappa of mamma.

SPREKER: Want alleen, dat is eigenlijk niet te doen?

SPREKER: Dat mag niet.

SPREKER: De provincie zegt: ja, wij hebben maatregelen genomen. Nou, die maatregelen, dat is gewoon een wassen neus, zou ik eigenlijk willen zeggen. Want er is letterlijk een heel klein likje verf rond het stoeprandje van de vluchtheuvel opnieuw gedaan. En we hebben een aantal weken twee smileys gekregen. Dus die geven dan aan hoe hard auto's rijden. Nou ja, die gaan lachen bij tachtig en dat vinden wij nog steeds veel te hard.

SPREKER: De provincie zegt ook: het is een veilige kruising; we gaan pas in 2026 iets doen, tenzij er een noodgeval is. Dat betekent dus: tenzij er een ongeluk plaatsvindt, dan gaan we iets doen. Je wilt niet dat jouw kind iets overkomt en dat ze dan de weg pas aan gaan passen. Nee, het moet eerst gebeuren. Er moet gewoon nu iets gebeuren, want dan hoeft er niet een kind opgeofferd te worden.

SPREKER: Dat is toch idioot dat er eerst iets vreselijks moet gebeuren, voordat die snelweg aangepast wordt. Alle mensen hier van het buurtschap zeggen unaniem: deze kruising is onveilig. Dan denk ik: ja, luister toch naar je burgers.]

Mevrouw **HOEK**: Ja, voorzitter, dit is nou precies, niet alleen omdat ze vorige week hebben ingesproken – of twee of drie weken geleden – maar het is twee jaar geleden ook al gebeurd. Ik kan zelfs melden dat in 1974, toen deze weg werd aangelegd, men toen al voorspelde dat Spengen een probleem zou worden. Toen is er een plan ingediend om een fietspad aan te leggen aan de goede kant, zodat ze niet over hoeven te steken en dat ze dan verderop bij de splitsing naar Kockengen toe dan daar bij de rotonde kunnen overstekken. Dat kostte toen te veel geld en dat is in de la verdwenen en nooit meer gerealiseerd. Er gaan zelfs- Roepen op: haal dat plan weer tevoorschijn en voer het uit. We weten dat er in de hele provincie hotspots zijn op deze manier, maar Spengen- Er is twee jaar geleden ook een ernstig ongeluk gebeurd met verstrekkende- Voor de rest van haar leven. Een middelbare scholiere. Dus het zijn niet alleen kleine kinderen. Voor de rest van haar leven dus gehandicapt. Daarom doen wij dus toch een dwingend beroep, met een aantal mede-indieners. Op dit moment: JA21, de SP, de VVD, de SGP en de PVV. Daarnaast hebben we ook nog toezeggingen van twee partijen dat ze het dus een sympathieke motie vinden en waarschijnlijk erin mee zullen gaan; nog even in afwachting van wat de gedeputeerde gaat zeggen. Maar wij doen echt een dwingend beroep: begin in ieder geval. Wij weten echt dat- Zelfs op een zebrapad kan je doodgereden worden. Laten we dat maar gewoon eerlijk bekennen. Alles is schijnveiligheid. Maar ieder ding dat wij kunnen verbeteren om de veiligheid in ieder geval aan te passen- Die zestig kilometer is echt een dwingende eis, met de maatregelen dat men ook echt af moet remmen daar. Kijk naar de N402 vanaf de N201 tot Amsterdam, is die hele N402 op een honderd meter na zestig, vijftig of dertig kilometer. En bij de Heul – nog mijn complimenten – waar ook veel mensen zijn doodgereden en ernstige ongelukken zijn geweest, dat sportpark in Loenen, daar is adequaat opgetreden. En daar zijn de borden 'zestig kilometer' gekomen met goedwerkende smileys die ook blijven. Dus nou ja, ik ga niet op mijn knieën daar, maar ik zou echt willen smeken: laten we met zijn allen in ieder geval hier een- Laten we beginnen met hier de veiligheid te verbeteren. Dat is de oproep van deze motie, voorzitter.

De **VOORZITTER** deelt mee dat de volgende motie is ingekomen:

Motie M119 van de leden Hoek (50PLUS), Berlijn (JA21), Poppen (SP), De Jager (VVD), Dercksen (PVV) en Van den Dikkenberg (SGP) inzake Aanpassingen N401 Kruispunt Spengen – Kockengen.

Provinciale staten van Utrecht in vergadering bijeen op 15 december 2021, ter behandeling van Actualiteitenmotie 119 Aanpassingen N401 Kruispunt Spengen – Kockengen, ingediend door 50PLUS e.a..

Constaterende dat:

- De N401 een provinciale weg is waar de provincie Utrecht het bevoegd gezag is;
- De provincie de zorgplicht heeft om haar provinciale wegen zo veilig mogelijk dient in te richten voor alle gebruikers;
- Er regelmatig bijna ongelukken plaatsvinden en dat er in het verleden ongelukken hebben plaatsgevonden op de N401 ter hoogte van de kruising Spengen (buurtschap dat deel uit maakt van de kern Kockengen);
- Het fietspad aan de overkant van de kruising ligt waardoor de schoolkinderen vanuit Spengen dagelijks de N401 moeten oversteken;
- Hierdoor zijn ouders genoodzaakt om, ter bescherming van hun kinderen, deze niet alleen de kruising te laten oversteken of zelf de kinderen met de auto naar school te brengen;
- Dit de enige ontsluiting van Spengen naar Kockengen is en er dus geen alternatieve veilige route voor fietsers en voetgangers is;
- Er herhaaldelijk een oproep naar het provinciebestuur is gedaan om het kruispunt veiliger te maken.

Overwegende dat:

- Het bestuur van de provincie Utrecht voornemens is om pas in 2026 en misschien zelfs 2027 / 2028 de N401 in het onderhoudsplan mee te nemen en eventueel beschermende maatregelen gaat nemen om de N401 op deze kruising veiliger te maken voor overstekende fietsers, waaronder veel schoolgaande kinderen, en voetgangers;
- De kans op ernstige ongelukken zeer aanwezig is.

Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:

- Passende maatregelen te nemen om ter plaatse van de oversteekplaats N401 kruising Spengen een snelheidsverlaging naar 60 km/u te realiseren en dit aan te geven met 60 km borden dit vooruitlopend op de uitvoering van het onderhoudsplan van de N401.
- Te onderzoeken voor 1 maart 2022 hoe de onderhoudswerkzaamheden ter hoogte van Spengen meer prioriteit in de plannen kunnen krijgen zodat er wel vroegtijdig en zo spoedig mogelijk snelheid verlagende maatregelen bij de kruising ter hoogte van Spengen genomen kunnen worden.

En gaan over tot de orde van de dag.

De motie maakt deel uit van de beraadslaging.

De **VOORZITTER**: Dan gaan we nu over tot de toelichting op de motie die hetzelfde onderwerp betreft.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Koerts voor een toelichting op de motie.

De heer **KOERTS**: Ik doe mijn bijdrage zonder filmpje. Dat lijkt mij ook zuiverder voor het debat. Maar wat ik wel wil zeggen, is dat het natuurlijk goed en belangrijk is dat mevrouw Hoek aandacht vraagt voor deze kruising: de N401 Spengen – Kockengen. Onze fractie is het met haar eens dat dit een plek is waar de verkeersveiligheid aandacht behoeft. Een terechte vraag dus. Het zou echter jammer zijn wanneer het bij deze ene plek blijft. Er zijn meer plaatsen in de provincie waar de verkeersveiligheid aandacht verdient. En voor ieder van deze plekken een aparte motie indienen, dat lijkt ons niet zo praktisch. En omdat vandaag deze actualiteitenmotie dus op de agenda staat, leek het ons goed om daar een motie naast te zetten die wij samen met GroenLinks en het CDA indienen. Die motie behelst dat- In april 2022 komt het Netwerkperspectief op de agenda. Het zou goed zijn als daar een overzicht in is opgenomen van plaatsen waar de verkeersveiligheid aandacht behoeft. En ook een overzicht van hoe en wanneer die werkzaamheden zouden kunnen plaatsvinden. Dat is de kern van de motie die wij ernaast zouden willen zetten, omdat ik, zoals ik aangeef, het me niet heel praktisch lijkt om voor iedere plek afzonderlijk dergelijke moties in te dienen. Hoe sympathiek ook uiteraard, dat heb ik gezegd. Tot zover voor nu.

De **VOORZITTER** deelt mee dat de volgende motie is ingekomen:

Motie M120 van de leden Koerts (ChristenUnie), Oude Wesselink (GroenLinks) en Bikker (CDA) inzake Onderzoek naar de verbetering van de verkeersveiligheid op provinciale wegen.

Provinciale staten van Utrecht in vergadering bijeen op 15 december 2021, ter behandeling van Actualiteitenmotie 120 Aanpassingen N401 Kruispunt Spengen – Kockengen, ingediend door 50PLUS e.a..

Constaterende dat:

- De provincie de zorgplicht heeft om haar provinciale wegen zo veilig mogelijk in te richten voor alle gebruikers;
- Er regelmatig ongelukken dan wel bijna ongelukken plaatsvinden op provinciale wegen met overstekend langzaam verkeer;
- Door inwoners van Spengen een dringend beroep is gedaan om de verkeersveiligheid rond het kruispunt N401 – Spengen - Kockengen te verbeteren;
- Er in het MIP / MOP reeds budget is vrijgemaakt voor het veiliger inrichten van de wegen;
- Er onderzoeken lopen naar het (op specifieke plaatsen) terugdringen van de maximum snelheid op diverse provinciale wegen tot 60 km;
- In april 2022 het Netwerkperspectief Wegen op de agenda van de Staten komt.

Overwegende dat:

- Snelheidsverlaging een zeer effectieve maatregel is om de verkeersveiligheid en leefbaarheid te verbeteren;
- Snelheidsverlaging niet per definitie resulteert in een slechtere bereikbaarheid;

- Het, ondanks het Netwerkperspectief provinciale wegen, nog jaren kan duren voordat het snelheidsregime van bepaalde locaties wordt aangepast.

Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:

- In het Netwerkperspectief Wegen een duidelijk overzicht te geven met de (meest) gevaarlijke oversteekpunten op de provinciale wegen in Utrecht.
- In het Netwerkperspectief Wegen een overzicht te geven van de te treffen maatregelen om de (meest) gevaarlijke oversteekpunten op de provinciale wegen in Utrecht veiliger te maken met een (indicatieve) planning.
- Waar mogelijk op de meest gevaarlijke oversteekpunten op korte termijn maatregelen te treffen zoals mogelijk het ter plaatse terugbrengen van de maximum snelheid naar 60 km. per uur.

En gaan over tot de orde van de dag.

De motie maakt deel uit van de beraadslaging.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan gedeputeerde Schaddelee voor een reactie op beide moties.

Gedeputeerde **SCHADDELEE**: Ja, volgens mij is dat filmpje heel duidelijk, en ook de oproep daarin van een aantal moeders in dit geval. 'Luister toch naar je burgers.' Nou, dat lijkt mij een oproep die je niet vaak genoeg kan doen, ook als statenleden en ook aan collegeleden. Het spreekt mij extra aan, omdat in het filmpje een Tirza naar voren komt. Ik heb zelf een dochter in dezelfde leeftijd met dezelfde naam. Dus ik kan me heel goed verplaatsen in de angst die ouders kunnen hebben als je vlakbij zo'n weg woont en je moet daar iedere dag overheen. Dus het is denk ik goed om dat op ons in te laten werken. En verkeersveiligheid – laten we dat ook tegen elkaar zeggen – heeft topprioriteit als het gaat over ons Mobiliteitsbeleid.

Ik heb in de commissie ook het indringende verhaal gehoord van deze insprekers. Daar heb ik ook uw vragen gehoord. En daar had ik ook al de conclusie getrokken dat er vrij breed in de Staten de wens leeft om in ieder geval in Spengen iets te gaan doen. Dus ik heb ambtelijk al na de commissievergadering die opdracht gegeven: laten we kijken wat we nog meer kunnen doen in Spengen. Want inderdaad, een paar stoepstranden wit schilderen en een heg snoeien, dat is in dit geval niet genoeg. Dus daar wordt al naar gekeken.

Mevrouw Hoek noemde ook een aantal voorbeelden die denk ik terecht zijn. Bijvoorbeeld de Heul, de locatie daar. De bocht bij IJsselstein. Dat zijn denk ik uitstekende voorbeelden van plekken waar wij als provincie ook goed en snel schakelen als het nodig is. Overigens in beide gevallen was daar natuurlijk wel inderdaad de aanleiding dat daar ook echt vanuit het ongevalsbeeld van de provincie naar voren kwam dat daar wel wat aan de hand was.

Het is denk ik ook wel goed – want we lichten nu Spengen er heel erg uit – dat je af en toe even een locatie voor de bril hebt om het concreet te maken, maar tegelijkertijd wil ik ook wel enige context schetsen om even te zien: begrijpen we elkaar goed en gaan we de goede dingen doen? Wij hebben in onze provincie bijna 240 kruisingen en oversteekplekken waar langzaam verkeer snelverkeer kruist. En 156 daarvan zijn op tachtig kilometer-wegen. Dus die zijn ongeveer vergelijkbaar. Ongeveer 90 daarvan zijn overigens geregeld met of een rotonde of een VRI, een verkeersregelinstantie. Dus er blijven ongeveer 65 oversteekplaatsen, zoals deze, in onze provincie over. Hè, zoals bij Spengen. En het is denk ik ook goed om te weten dat wij vanuit verkeersveiligheidsperspectief

natuurlijk continu een analyse maken van: wat zijn verkeersonveilige plekken in onze provincie? Het opvallende is dan dat er van die 65 ongeregelde oversteken – waar langzaam verkeer een provinciale weg oversteeft – er eigenlijk maar vier in de top twintig staan van gevaarlijke plekken. Dat komt niet alleen maar doordat- Op zich qua inrichting zou je dus zeggen: het is onveiliger. Terwijl, als je kijkt naar puur ongevals cijfers, maar ook kijkt naar het gedrag van weggebruikers op dat soort plekken, is dat juist weer beter en is dat veiliger. En ook als je kijkt naar bijvoorbeeld snelheid en intensiteit scoren dat soort plekken dan weer minder slecht. Dus ik denk dat je ook die bredere analyse moet zien. Dat maakt ook dus dat ze in onze analyses niet als objectief onveilig naar voren komen. Ik heb ook even gekeken: op wat voor plek staat dan de kruising bij Spengen? Die staat in die analyses helemaal op plek 25 of op 26. Dus-

De heer **OUDE WESSELINK**: De gedeputeerde geeft aan dat van deze ongeregelde kruispunten slechts vier in de top twintig zijn. Maar in mijn ogen zijn dat er nog altijd één op de vijf, terwijl die locaties wel veruit in de minderheid zijn. Bent u het dan met mij eens dat het misschien toch niet een slechts beperkt aantal is als het gaat om één op de vijf locaties dat een ongeregeld kruispunt betreft?

Dan gaan we natuurlijk de statistieken in. Daar ben ik altijd een beetje huiverig voor, omdat ik het zeer eens ben met de uitspraak van Churchill dat je alleen de statistieken moet geloven die je zelf gemanipuleerd hebt. Volgens mij is het duidelijk genoeg dat- Als je kijkt naar die top twintig, zitten er inderdaad vier in – los wat je daarvan vindt – die slecht scoren. Daarmee wil ik dus niet zeggen dat wij hier niks aan doen; want dat was het volgende deel van mijn betoog. Wij hebben dus een aanpak waarbij we continu verkeersonveilige plekken aanpakken. Dat koppelen we zoveel mogelijk aan grootonderhoudswerkzaamheden en dergelijke. En dat doen we dan ook altijd zoveel mogelijk trajectgewijs. Dus dat je niet alleen maar één hotspot eruit pakt, maar kijkt naar een heel wegtracé, alle maatregelen neemt die daar gedaan moeten worden. Dan koppel je het ook aan leefbaarheid, dan kijk je naar omwonenden, dan kijk je naar hoe een weg gebruikt wordt, enzovoort. Ik zou er wel heel erg voor willen pleiten – los van de toezegging die ik net deed en die eventueel nu bekrachtigd kan worden met de motie over Spengen dat we die naar voren halen – om die trajectaanpak vast te houden met elkaar. Dus we moeten er ook weer voor waken dat we straks iedere locatie op eigen houtje – u als Staten – uit gaan pakken. Die integrale benadering vind ik een belangrijke.

Maar ik kijk even naar de twee moties nog wat specifieker. De motie van 50PLUS en anderen. Het is denk ik goed om u te realiseren dat, om op zo'n plek als deze de snelheid naar beneden te brengen, je dat dan ook geloofwaardig moet inrichten. Want ook als wij de adviessnelheid naar zestig willen brengen, hebben we een advies van de politie nodig. En zij kijken toch ook wel naar 'is het geloofwaardig ingericht en past het bij het totale wegbeeld'. Dus dan zou je op die plek een plateau moeten aanleggen. Dat kunnen we prima doen, maar dat kost ongeveer honderd- tot tweehonderdduizend euro en dat vraagt wat voorbereidingstijd. Daarom, de datum van vóór 1 maart, die in de motie wordt genoemd, dat gaan we niet redden. Er is nog een andere reden waarom ik hem ook even in de goede context wil zetten. We hebben het Netwerkperspectief Provinciale Wegen die een totale schouw geeft van snelheden, verkeersveiligheid, leefbaarheid, et cetera. Die komt in april naar uw Staten toe. In dat Netwerkperspectief – en daar heeft u ook al twee uitgebreide presentaties over gehad de afgelopen maanden – doen wij ook voorstellen om dit soort kruisingen aan te passen naar zestig kilometer. Dus deze kruising en vele anderen gaan naar zestig kilometer in dat netwerkperspectief. En op het moment dat dat netwerkperspectief, dat u als Staten vaststelt, is de volgende slag dat we hem ook gaan concretiseren naar maatregelen en dus gaan opnemen in ons hele beheer en onderhoudsplanung, zodat we ook al die plekken naar zestig gaan brengen. Dus daarom

zou mijn voorstel zijn dat ik, zodra we dat Netwerkperspectief hebben vastgesteld, zo snel mogelijk daarna ook met een voorstel kom om in ieder geval Spengen aan te pakken en ook in reactie op de motie van de ChristenUnie te kijken naar welke hotspots daar nog meer uit komen, die eigenlijk niet kunnen wachten tot het reguliere moment van planning. Soms zal daar iets in 2023, '24 al aan de beurt zijn. Dan kan dat ding nog wel een jaar wachten. In sommige gevallen zal je ook moeten zeggen: dat moeten we al wel iets sneller doen. Dus vanuit de continue monitoring van de verkeersveiligheid zijn we denk ik al heel scherp op: wat zijn gevaarlijke oversteekpunten; schakelen zodra dat nodig is. En ik zou er in dit geval dus ook voor willen pleiten dat integraal te koppelen aan het Netwerkperspectief en daarna over te gaan tot actie. Daarmee zouden beide moties in die context, met die duiding – dus ook wel echt met het onderstrepen van: vóór 1 maart lukt niet, maar wel zodra we dat Netwerkperspectief hebben – uitvoerbaar kunnen zijn.

De **VOORZITTER**: Dan maak ik nu, als het goedvindt, mevrouw Hoek, een ronde en ik kom ook vanzelf weer bij u uit. Ik kijk even naar de fractie van GroenLinks.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Oude Wesselink.

De heer **OUDE WESSELINK**: Een tweetal moties. Allebei zeer belangrijk. Te vaak zijn er op provinciale wegen ongevallen met een vreselijke afloop. En te vaak ondervinden mensen gezondheidsschade door de luchtkwaliteit nabij provinciale wegen, om van geluidsoverlast nog maar te zwijgen. Daar moet echt wat aan gedaan worden. Het Netwerkperspectief Provinciale Wegen, wat wij over enkele maanden, in april, krijgen aangeboden, is daar een goede basis voor. Maar voor diverse locaties is dat niet snel genoeg. Denk aan de N199 bij Amersfoort, N401 bij Spengen of de N225 tussen Driebergen en Doorn. Daarom steunen wij de motie van 50PLUS en dienen wij met de ChristenUnie en het CDA een motie in die vraagt om snelle maatregelen ter verbetering van de verkeersveiligheid en leefbaarheid.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer De Jager.

De heer **DE JAGER**: Ja, de behandeling van de situatie bij Spengen is aanleiding geweest om een tweetal moties in te dienen door twee verschillende partijen als initiatiefnemer. Wij dienen mede de motie in van 50PLUS, omdat wij de situatie bij Spengen een specifiek gevaarlijke situatie vinden waar inderdaad opvolging benodigd is. Wij hebben daar in de commissie op een goede manier denk ik met elkaar van gedachten over gewisseld wat de mogelijkheden zijn en de onmogelijkheden op korte termijn. Het is ons inderdaad duidelijk geworden dat – dat heeft de gedeputeerde wat ons betreft goed toegelicht – er een relatie ligt tussen het aanpassen van de wegomstandigheden op verkeersverlagende maatregelen. Dat heeft hij net ook nog een keer herhaald, maar het staat ook in de motie opgenomen. Niet dat wij het een en ander al vóór 1 maart gerealiseerd willen – liefst wel, maar dat lijkt ons inderdaad niet haalbaar – maar wel te onderzoeken wat er concreet voor nodig is in dat hele pakket om daar de passende maatregelen te nemen. Dat was ook het argument waarom op de N – wat was het – de N402 bij de Heul bij Loenen al wel vroegtijdig maatregelen genomen konden worden en ook in IJsselstein waren de omstandigheden zodanig dat het logisch was om daar gewoon in te grijpen. Wij vinden de situatie bij Spengen ook zodanig dat wij dat onderzoek nu met deze motie graag willen afdwingen, om daar integraal de juiste maatregelen te kunnen nemen.

Dan even naar de motie van de andere partijen. Ja, wij krijgen toch sterk de indruk op basis van de motie en ook op basis van de toelichting van de gedeputeerde dat deze motie feitelijk oproept om nog een keer de exercitie te herhalen die al gedaan is met het

Netwerkperspectief Wegen. Ook daar hebben we al uitgebreid bij stilgestaan. Hebben we eigenlijk iedereen gecompimenteerd met de kwaliteit en het vele werk wat daarin gestoken is en het inzicht wat het heeft opgeleverd. Wij denken – maar dat is ook even een vraag aan de gedeputeerde of hij dat ook zo ziet – dat de oproep in de andere motie inderdaad overbodig is. En daar wordt inderdaad voorzien als aspecten als veiligheid, leefbaarheid en doorstroming, waar we met elkaar het goede gesprek over moeten gaan voeren, waar we op specifieke punten de aandacht willen leggen en wat daarvoor nodig is. Maar wij willen benadrukken dat de situatie in Spengen op dit moment zo specifiek is – nou, we hebben daar allemaal een toelichting op gezien – die nu om actie vraagt. Die steun krijgt de motie van 50PLUS van de VVD.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Berlijn.

De heer **BERLIJN**: Ja, over motie M119 die we mede-ingediend hebben met 50PLUS heeft mevrouw Hoek ons standpunt eigenlijk prima verwoord. En over motie M120 zien we eigenlijk ook niet de toegevoegde waarde voor nu.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Bikker.

Mevrouw **BIKKER**: Het CDA dient inderdaad de motie mede in ten aanzien van de provinciale wegen, de gevaarvolle plaatsen, om daar een overzicht over te krijgen en te vragen. Wij vinden dat heel erg belangrijk om daar de nadruk nog op te leggen. Dat is 1.

2 is dat dat heel goed samen kan gaan met het aanpakken van gevaarvolle plaatsen die we met elkaar op dit moment signaleren en dat die naar voren gehaald worden. Wij waarderen de toelichting van de gedeputeerde daarop. Deze motie zullen wij dus steunen.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Kamp.

De heer **KAMP**: Vanuit huis. Ja, dank aan beide indieners voor de motie en de toelichting en ook het antwoord van de gedeputeerde. Wij hebben drie korte punten, die ik graag naar voren wil brengen, maar laat ik voorop stellen dat wij ook erg blij zijn met het Netwerkperspectief dat gaat komen.

Wij hebben begrepen dat ongeveer een derde van de provinciale wegen weliswaar tot 2040 teruggebracht gaat worden, de snelheid, van tachtig naar zestig. Wij snappen ook dat een bord plaatsen niet voldoende is.

Ten aanzien van de motie over Spengen zien wij ook wel de noodzaak om op korte termijn maatregelen te nemen. De inspraakreactie van beide dames, die ook in het filmpje waren, vonden we erg indrukwekkend.

De drie punten die wij hebben- Ik heb achter de schermen geprobeerd – en ja, dat spijt me dat dat eigenlijk niet is gelukt – om eigenlijk met één motie vanuit de Staten te komen. Je merkt toch ook hier weer dat als het gaat om oppositie en coalitie – wat ik twee vervelende woorden vind – dat ook weer de Staten splitst. Ik heb eigenlijk een vraag aan beide indieners: was het niet veel sterker geweest, ook naar buiten toe, om als Staten gezamenlijk met één motie te komen. Wij hebben het heel vaak over bestuurscultuur. Nou, ik vind het, wat nu voorligt- Ik vind eigenlijk dat er een optie zou moeten zijn om beide moties in elkaar te verweven en met één motie te komen. Dan sta je krachtiger.

Het tweede – en dat is eigenlijk ook wat de VVD signaleert – ik constateer dat als het gaat om het Netwerkperspectief, waar we ook een afwegingskader gepresenteerd hebben gekregen, en zoals ik het heb begrepen, wordt ook in dat afwegingskader gekeken naar onveilige punten. Dus toen ik de motie van de ChristenUnie, GroenLinks en het CDA

las, dacht ik: is dat onderzoek niet al gedaan? Is dat eigenlijk niet overbodig? Ik zou het van de gedeputeerde prettig vinden om daar een antwoord op te krijgen.

Ja, en ik begrijp dat als beide moties- Want de gedeputeerde zegt dat ze beide worden- Maar zit er nou ook niet een soort tegenspraak in de moties? Want ik begrijp dat de gedeputeerde een soort tijd wil kopen. Hij zegt 'ja, dat gaat me niet lukken vóór 1 maart'. Ik zou ook nog wel even van GS willen horen in hoeverre de tekst en wat gevraagd wordt aan GS, in hoeverre de motie van 50PLUS en consorten en de motie van GroenLinks, ChristenUnie en het CDA naast elkaar uitvoerbaar zijn. Ik zou daar graag een antwoord op hebben.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw d'Hondt.

Mevrouw **D'HONDT**: Ik zal het heel kort houden. Wij voelen meer voor die tweede motie. We willen namelijk niet dat de veiligheid van wegen afhankelijk is van degenen die de weg naar ons als besluitvormers het beste weten te vinden. Wij vinden de benadering van het college in deze een zorgvuldige. Wij zouden dus de terechte oproep van de bewoners van Spengen willen gebruiken om de hele provincie veiliger te maken en niet alleen deze specifieke situatie.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Koerts.

De heer **KOERTS**: Dank ook aan de gedeputeerde voor de heldere beantwoording en ook de toezeggingen die daarin zitten.

Ik wil ook even reageren op de vraag die de heer Kamp eigenlijk aan mij als indiener stelde: was het niet mogelijk geweest om met één motie te komen? Natuurlijk was dat mooier geweest, maar soms moet je het ook doen met wat haalbaar is. Vandaar dat er nu twee moties liggen. Maar ik ben het met u eens dat dat mooier was geweest.

De heer **VAN DEN DIKKENBERG**: Ik heb een vraag aan de heer Koerts. Of dat hij misschien toch niet kan overwegen in deze dubbelop-motie- Want de eerste twee beslispunten uit de motie van de heer Koerts heb ik de gedeputeerde al horen vertellen. Als we dat stukje van het verslag rondsturen, dan hebben we de inventarisatie van wegen, inclusief bijlagen. En dan het derde besispunt toe te voegen aan de motie van 50PLUS. Dan hebben wij volgens mij een statenbrede motie, waarin we én één kruispunt naar voren halen én alle kruispunten onderzoeken die onveilig zijn, om het probleem op te lossen. Zou de heer Koerts dat kunnen overwegen?

Ja, ik wil dat zeker overwegen. Sterker nog, dat heb ik al overwogen, maar natuurlijk is dat iets wat ik niet alleen beslis. Dus ja, ik zou daar zeker toe bereid zijn, maar ja, daar ga ik niet alleen over. En zolang het niet kan, zie ik onze motie in ieder geval als een steun in de rug ook richting de gedeputeerde die feitelijk al veel van wat wij vragen inmiddels heeft toegezegd.

Mevrouw **D'HONDT**: Ja, in navolging van de heer Van den Dikkenberg zou ik eigenlijk aan mevrouw Hoek willen vragen, en de mede-indiener, of niet die ene zin, die de heer Koerts bereid was om toe te voegen of die in haar motie zou kunnen worden opgenomen. Met daarbij het eruit halen van die tijdsbepaling, omdat dat gewoon een onmogelijke wens is en dat dat voor ons ook de steun voor die motie blokkeert. Dus dan zouden ze toch in elkaar geschoven kunnen worden en is iedereen volgens mij gelukkig.

De **VOORZITTER**: Misschien is het goed om even- Mevrouw Hoek krijgt straks ook nog even de gelegenheid. En ik wijs u erop dat wij om 17.00 vanmiddag de officiële digitale

stemmingsvergadering hebben. En op dat moment ga ik ook daadwerkelijk inventariseren welke moties zijn ingediend. Dus wijzigingen kunnen tot dat moment in ieder geval in onderling overleg worden toegepast.

Dan kijk ik naar de volgende spreker.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Dercksen.

De heer **DERCKSEN**: Voorzitter, wij dienen ook de motie van mevrouw Hoek van 50PLUS mede in, omdat we te maken hebben met een specifiek probleem. Ik sluit me voor grote delen aan bij wat de heer De Jager van de VVD daarover heeft gezegd. En burgers ervaren dat als een zeer onveilige plek. De beste oplossing – we zijn voor deze motie, omdat dat een duidelijke oplossing is – is natuurlijk om een fietspad aan te leggen naar een rotonde. Dat zou eigenlijk mijn – en misschien wel van de bewoners zelf ook – de meest effectieve maatregel zijn, ook al kost die wat geld, om een veilige oversteek te krijgen. Want ook ongelukken met zestig kilometer per uur zullen slachtoffers eisen. Daarbij heb ik de vraag: hoe groot is de kans dat automobilisten als ze zestig rijden daadwerkelijk ook gaan stoppen voor mensen die over willen steken. Ik ervaar dat nog weleens op – weet ik veel wat het is – de N237 volgens mij, daar heb je ook bij Den Dolder echt een heel vervelende oversteek voor bewoners en fietsers. Ik merk dat soms een auto daar gaat stilstaan. En als de rest dat niet voorziet, dan krijg je ongelukken op de provinciale weg in plaats van op de kruising. Dus ik wil weten of daar informatie over bekend is. Dat hoor ik graag. En ik zou graag ook de echte oplossing willen en niet de kortetermijnoplossing. De echte oplossing, namelijk het fietspad.

Tot slot, ja, de motie van de ChristenUnie en anderen. Die vinden wij overbodig. De heer Kamp heeft daar eerder wat vragen over gesteld in het verleden. Daar is adequaat op gereageerd. Dus in die zin vind ik die overbodig.

Daarnaast heb ik opgeschreven dat de heer Kamp de rol oppositie/coalitie ongemakkelijk vindt. Ik zal dat een maandje onthouden. Tot zover.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Van der Steeg.

De heer **VAN DER STEEG**: Voortbordurend op de woorden van mevrouw d'Hondt in een poging om iedereen gelukkig te maken, kunnen wij ook een beetje gelukkig gemaakt worden vandaag. Vandaar dat ik een verzoek aan de indieners van de motie Verbetering van de verkeersveiligheid op provinciale wegen heb. Het gaat om een wat nadere duiding van de motie, met name het dictum. Het verzoek is om onder de genoemde gevaarlijke oversteekpunten in het dictum ook de zogenaamde hotspots betreffende wildaanrijdingen te laten vallen. Als we dan toch een integraal beeld gaan scheppen bij het Netwerkperspectief, voorzitter, dan ontkom je er eigenlijk ook niet aan om bij de oversteekpunten dus ook wildaanrijdingen te vatten. Vandaar ons verzoek, voorzitter.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Poppe.

mevrouw **POPPE**: Ja, wij zijn natuurlijk de mede-indieners van de motie van 50PLUS. Ik sluit me voor een groot deel aan bij het commentaar van de heer De Jager van de VVD. Het is een heel specifiek punt. Als wij moeten gaan wachten op het Netwerkperspectief. Dat wordt 'ál in april' wordt er dan gezegd, behandeld. Maar dan gebeurt er nog niks. Dan moet er nog gekeken worden: wat gaan we doen; en wanneer gaan we dat doen; en waar gaan we dat doen? En voordat je het weet ben je een halfjaar, een jaar of langer verder en gebeurt er niks aan die kruisingen. Daarom zeggen wij: pak

nou deze er even uit, pas daar die tijdelijke maatregelen toe. Laten we dan inderdaad gaan kijken of we daar een fietspad kunnen aanleggen.

En die motie twee kan ook alvast in werking worden gezet en dan kunnen we uiteindelijk ook kijken: wat zijn de gevaarlijke plekken? En laten we, dan als we dan op de statistieken afgaan, de top vier in de top twintig het allereerst maar eens aanpakken. En dat is een beetje onze insteek.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Van den Dikkenberg.

De heer **VAN DEN DIKKENBERG**: Ja, voorzitter, als mede-indiener natuurlijk van harte steun voor de motie van 50PLUS. We vinden het een terechte kruising. Dit soort discussies doet me altijd denken aan de ritjes door Canada, waarbij je op het verreweg in het platteland een kwartier van elke woning, verstoken van elke T-kruising of voor ieder kruispunt moet stoppen. Dat is veiligheid eerst. En dan het geluid hier horen: we wachten dan wel af of we doen- Ik vind dat dit soort kruisingen, dat is wat mij betreft prioriteit nummer één om daar een aanpak op te richten.

Nou ja, wat ik al zei, op zich sympathiek tegenover de motie van de ChristenUnie en dergelijke, hoewel die na de beantwoording van de gedeputeerde wel min of meer overbodig is geworden. Dus ik ga me daar nog over beraden in de fractie. Het zou heel erg helpen als dat derde beslispunt gewoon onder onze motie komt, zodat we daarmee, ja, het goede wel overhouden, maar niet de gedeputeerde met een overbodige opdracht de wei in sturen.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Hoek.

Mevrouw **HOEK**: Ik wil nog even opmerken: sinds het ernstige ongeluk van nog geen amper twee jaar geleden met ernstige gevolgen – niet dodelijk, maar eigenlijk wel bijna – durven alle ouders – in ieder geval de ouders in ieder geval al – hun kinderen niet meer alleen over te laten steken. Dus dat kan natuurlijk wel van invloed zijn geweest met het monitoren: is het nu wel of niet een gevaarlijke overplaats en komt die op plaats 25. Maar ik denk, de ouders willen hun kind niet meer opofferen – laten we het maar gewoon plat zeggen – omdat de provincie nog steeds niet adequate maatregelen heeft genomen. Nu hoor ik wel de toezegging, maar nog steeds, totdat die toezegging er is, zullen de ouders zelf hun kinderen naar school brengen en van school halen. Het is nou eenmaal zo dat ze naar school moeten, naar Kockengen, en die weg over moeten. Nogmaals, in 1974 werd dit al aangetoond: dat Spengen, dat gaat het helemaal niet worden. Daar moet gewoon, de weg moet anders ingericht worden. Er is een plan voor gemaakt. Dat is de la van de provincie verdwenen, omdat het te veel zou kosten. Ik denk dat een leven van een kind of een ouder of wat dan ook niet te betalen is. Dát is onbetaalbaar. En inderdaad, dat fietspad, waar de heer Dercksen het ook al over heeft, ja- Maar dat is niet morgen gerealiseerd. Dat beseffen wij ons ook. Misschien moeten er nog grondaankopen gedaan worden. Ik denk dat iedereen daaraan zal mee werken. Maar goed, dat is niet vandaag op morgen gerealiseerd. Ik doe echt een pleidooi: neem nú de maatregelen vooruitlopend op het hele verhaal van in de hele provincie. Eigenlijk is het natuurlijk te gek dat er tien jaar lang achterstand is op onderhoud van al onze provinciale wegen. Dat had al veel, veel eerder actie op ondernomen moeten worden. Daar kan onze gedeputeerde van nu, met deze portefeuille, natuurlijk ook niets aan doen. Ten eerste is het al jarenlang zo, achterstallig onderhoud. En het verkeer is nu eenmaal niet meer zoals in 1974, terwijl men toen al een voorspelling deed. Het verkeer is op dit moment gewoon- Nou, u heeft het op het filmpje gezien: het raast voorbij. Je kan nog beter bij een spoorwegovergang staan achter een slagboom waar de trein voorbij raast. Dat is veiliger dan dit. We kunnen natuurlijk geen

slagbomen neerzetten. Maar laten we dit wel doen. Bij de N201 is op alle kanten- We weten het allemaal: bij Vreeland zijn nu verkeerslichten gekomen. Daar zijn ook zware ongelukken gebeurd, ook dodelijk. En sinds die verkeerslichten er zijn – ik weet, dat is een lang traject – gebeuren er nauwelijks of geen ongelukken meer. Je kón daar niet eens oversteken. Als je begon, halverwege had je nog een vluchtheuvel, maar dan begon het licht aan de andere kant alweer op groen te gaan. Dus je kon niet eens in één keer de weg oversteken. Het is een zege dat daar nu verkeerslichten zijn gekomen. En dat is ook bij het kruispunt N202, N402 en N201 naar Loenen toe. Daar zijn ook nu verkeerslichten gekomen. En een flitser. Die flitsers, dat is natuurlijk het ei van Columbus.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Hoek.

Mevrouw **HOEK**: Ik wil zo- Ja, ik ben erg betrokken, voorzitter.

De **VOORZITTER**: Ja, nee, maar mevrouw Hoek, er zijn denk ik- Er hebben een aantal statenleden u ook gevraagd: is er nog een gesprek mogelijk met de indieners van de andere motie.

Mevrouw **HOEK**: Ja.

De **VOORZITTER**: Dat u daar nog even op moet reageren.

Mevrouw **HOEK**: Ik heb met ze gesproken. En ik heb ook vorige week al onze motie doorgestuurd. Daar heb ik helemaal niets op vernomen. En het was echt niet op zondag, laat ik dat ook maar gewoon zeggen. Ik heb gewoon geen reactie gekregen. De reactie kwam gistermiddag opeens voorbij schuiven met de motie. Zonder overleg even met mij. En natuurlijk heb ik- Ik heb Arjan van de ChristenUnie gebeld. We hebben er een gesprek over gehad. Toen hebben we wel geopperd: maak er dan een splitsing van; haal de punten die vanuit onze motie meegenomen zijn eruit. En ja, misschien-

De **VOORZITTER**: Goed, ja, mevrouw Hoek.

Mevrouw **HOEK**: We kunnen erover praten. Maar ik heb-

De **VOORZITTER**: Oké.

Mevrouw **HOEK**: Ik ga er natuurlijk niet meer alleen over.

De **VOORZITTER**: Daar was ik naar op zoek. Ik zie de heer Koerts ook reageren.

Mevrouw **HOEK**: Ja.

De heer **KOERTS**: Ja, hier wil ik graag even op reageren. Ik zocht op het moment even naar het juiste moment om de vraag aan mevrouw Hoek te stellen. Maar inderdaad, verschillende van onze collega-statenleden vragen denk ik terecht: zouden we een en ander in elkaar kunnen schuiven? Nou, u geeft al aan: daar hebben we over gesproken in de voorbereiding. Dat is toen niet gelukt. Maar zoals ik toen en nu ook al aangegeven heb: ik zou daar zeker toe bereid zijn om daar met elkaar over te praten. Dus ik zou u graag nogmaals de vraag stellen: zouden we dat kunnen bereiken? En ik denk dat we daar ook iets goeds mee uitstralen als we dat gezamenlijk doen.

De **VOORZITTER**: Goed. Mooi. Ik stel vast dat er bereidheid van beide kanten is om in ieder geval nog even contact met elkaar te hebben. Mevrouw Hoek, u was klaar met uw inbreng?

Mevrouw **HOEK**: Nou, ik wil nog zeggen: ik ga er natuurlijk niet meer alleen over; ik heb vele mede-indieners. Of, 50PLUS heeft vele mede-indieners. En er moet natuurlijk wel even overlegd worden hoe de anderen erin staan.

De **VOORZITTER**: Dat begrijp ik.
De heer De Jager op dit punt.

De heer **DE JAGER**: Ja, mag ik proberen het te concretiseren richting mevrouw Hoek? U vraagt dus eigenlijk: u bent initiatiefnemer van de 50PLUS-motie. Wij dienen graag mede in. Maar wij kunnen ons wel vinden in het voorstel van de SGP, van de heer Van den Dikkenberg, om de strekking van de derde bullet van de motie van de ChristenUnie toe te voegen aan uw eigen motie. En volgens mij hebben we dan grote mate van consensus. Bent u daartoe bereid?

De **VOORZITTER**: Ja, misschien- Ik wil even een beetje voorkomen dat wat er onder de motorkap nog kan gebeuren, dat we daar nog niet te veel in het openbaar debat op vooruitlopen. Ik begrijp van beide kanten dat er bereidheid is om elkaar even op te zoeken en er liggen goede suggesties op tafel die voeding kunnen geven aan dat overleg.

Dan zou ik nu over willen gaan naar de reactie van de gedeputeerde op hetgeen nog in zijn richting is gevraagd en gesuggereerd.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan gedeputeerde Schaddelee.

Gedeputeerde **SCHADDELEE**: Ik heb een aantal vragen genoteerd waar ik even op in wil gaan.

De vraag van de heer De Jager ging inderdaad over met name dat derde punt uit de motie van de ChristenUnie en GroenLinks. Dat is een slag die we nu nog niet voorzien hebben. Dus op het moment dat die motie aangenomen zou worden – al dan niet, in welke motie dan ook, dat maakt mij even niet zo heel veel uit – dan is dat gewoon voor ons een opdracht om direct, als we dat Netwerkperspectief hebben vastgesteld – tenminste, als u dat heeft vastgesteld – om dan direct daarop aansluitend een actieplan te maken hoe we komen tot realisatie dan met name van dit soort verkeersveiligheidshotspots. Dus dat is iets wat we niet hadden voorzien en in die zin een aanvullende opdracht is. Waarbij ik overigens wel direct aangeeft: dat kost wel geld, zowel in manuren, als gewoon in de realisatie. Dus dat wil ik wel even onderstrepen. Dat kunnen we niet gratis doen. Maar ik hoor wel de brede wens, dus ik heb er alle vertrouwen in dat u ons als college daar ook het benodigde budget voor meegeeft.

De vragen van de heer Kamp, wat hij zei over de bestuurscultuur. Laat ik maar even vanuit mijn positie onderstrepen dat vanuit GS alle moties ons even lief zijn. En ik hoop dat dat langer vastgehouden wordt dan alleen één maand. Hou dat gevoel gerust tot het eind van deze periode vast.

Zijn de moties naast elkaar uitvoerbaar? Nou ja, dat denk ik wel. Dat was ook een vraag. Dat is te doen.

Een vrij specifiek punt nog van de heer Dercksen. Dat gaat over zo'n fietspad. U weet dat ik bijna honderd miljoen aan het investeren ben deze periode, dat we dat als

provincie aan het doen zijn, in fietspaden, fietsroutes, en dergelijke. Daar kijken we natuurlijk ook wel- We kijken niet naar alle mogelijke locaties. Die hebben we ook wel in beeld. Maar dat is een opgave van bijna een miljard. Dus om een beetje te prioriteren, hebben we vooral gekeken naar plekken waar nu veel fietsverkeer is. Daar valt deze locatie in Spengen niet onder. Bovendien, als je hier inderdaad een fietspad aan wilt leggen naar de dichtstbijzijnde rotonde, dat is ongeveer anderhalve kilometer de verkeerde kant uit vanuit- De mensen vanuit Spengen willen naar het dichtstbijzijnde dorp, naar Kockengen. Dan moeten ze ongeveer een kilometer of drie omrijden. Want ze gaan anderhalve kilometer de verkeerde kant uit naar die rotonde, dan moeten ze weer anderhalve kilometer terug. Dus, nou ja, ik weet niet of dat vanuit de bewoners de meest wenselijke is. Maar ik ben in zijn algemeenheid wel met u eens dat dat de meest veilige zou zijn. Maar dan kom ik ook op wat mevrouw Hoek zei, dat dat qua realisatie langer duurt.

De vraag van de heer Van der Steeg vond ik ook wel een heel mooie. U mag hem natuurlijk opnemen in de motie, maar laat ik alvast verklappen dat dit ook een vrij prominent onderdeel is in het Netwerkperspectief wat we naar u toesturen en waar we u ook al een paar keer over hebben geïnformeerd in die informatiesessies. Daar zitten dus hotspots met wildaanrijdingen prominent in en die krijgen daar ook gewoon een plek in de besluitvorming. En daar gaan we ook zeker wat mee doen. Dat doen we niet alleen maar analyseren en dan doe.

De heer **VAN DER STEEG**: Dank aan de gedeputeerde voor dit antwoord. Ik begrijp eruit dat het dus een harde toezegging is om in het Netwerkperspectief een overzicht te hebben van de meest gevaarlijke oversteekpunten, in dit geval ook qua wildaanrijdingen, dat daar ook staat wat de mogelijke maatregelen zouden kunnen zijn en al dan niet ook een termijn en een planning eraan gekoppeld. Dan begrijp ik het goed?

Nou ja, kijk, deze motie vraagt nu om dit soort oversteken versneld uit te gaan voeren. Zo vertaal ik hem dan even. Zoiets hebben we niet voorzien voor alle plekken met wildaanrijdingen. Maar we brengen ze wel in beeld. Ik denk ook dat we met elkaar in gesprek gaan op het moment dat dat Netwerkperspectief wordt aangenomen over: oké, hoe gaan we dit dan realiseren; en welke dingen krijgen dan prioriteit? Nou ja, u zegt nu al met deze motie: we leggen in ieder geval dit soort hotspots bovenop de stapel, maar we hebben ook alle data beschikbaar in dat onderzoek voor plekken met wildaanrijding inclusief maatregelen. Dus dan is het denk ik ook aan u om op dat moment even te bezien van: ja, wat is daar dan voor nodig; en hoe doen we dat qua planning?

De heer **VAN DER STEEG**: Oké, dan in ieder geval komt er dan een overzicht wat betreft die hotspots wildaanrijdingen. En dan kunnen daar in de uitvoering, het verdere proces – laat ik dan maar even zo noemen – maatregelen aan gekoppeld gaan worden, et cetera en blablabla. Ja? Oké.

De **VOORZITTER**: Ja. Even kijken, de gedeputeerde- Ja, en-

Gedeputeerde **SCHADDELEE**: Ja, 'et cetera' en 'blablabla', daar moeten we altijd mee uitkijken.

Ik heb nog twee vragen die ik zou willen beantwoord.

De **VOORZITTER**: Ja, ja, ja. De heer Dercksen had een interruptie. Voor nu?

De heer **DERCKSEN**: Hij had nog twee opmerkingen. Maar ik had een vraag gesteld of er data bekend zijn daar waar de provinciale wegen zestig kilometer per uur zijn, of men niet eerder geneigd is om ook daadwerkelijk dan als auto te stoppen daar waar dat niet hoeft voor overstekende fietsers

en voetgangers. Dat leidt volgens mij ook tot gevaarlijke situaties. Als daar data van bekend zijn, zou ik dat graag weten. En wordt dat meegenomen in de overwegingen die u doet?

De **VOORZITTER**: Goed. De gedeputeerde beantwoordt dat. En hij had ook nog twee andere punten.

Gedeputeerde **SCHADDELEE**: Dat soort dingen weet ik natuurlijk uit mijn hoofd, maar gelukkig bestaat er WhatsApp. En op de vraag van de PVV krijg ik dat we daar geen data op hebben. Dus ik kan me op zich in uw analyse van alles bij voorstellen. Alhoewel de heer Van den Dikkenberg ook wel weer een interessante geeft over hoe dat dan in Canada kennelijk functioneert. Maar ik heb daar nu vanuit de provincie Utrecht geen actuele data op.

Dan heb ik inderdaad nog de vraag van mevrouw Poppe. Zij zegt: doe dan maar die hele top twintig uitvoeren alstublieft. En tussen de regels door zei zij geloof ik ook nog 'in 2022'. Ja, nogmaals, dat kost vele miljoenen, zowel in de uitvoering, realisatie, als ook in menskracht. Dat heb ik nu niet, want we hebben net de Begroting vastgesteld. En daarin heeft u mij niet extra geld of opdracht gegeven op dit punt. Maar nogmaals, we gaan na dat Netwerkperspectief zo snel mogelijk hiermee aan de slag. En dan moet ik zorgen dat ik in juni komend jaar al een plan heb liggen, zodat het bij de Begroting meegenomen kan worden en we daar ook tot uitvoering kunnen overgaan.

Mevrouw **POPPE**: Ik bedoelde natuurlijk niet de hele top twintig, maar die vier gevaarlijke uit de top twintig. Dat moet ik er wel even bij zeggen, dat die als eerste dan behandeld zouden moeten worden, lijkt mij.

De **VOORZITTER**: Goed, dat ter opheldering. De gedeputeerde vervolgt.

Gedeputeerde **SCHADDELEE**: Nou, daarvan heb ik gezegd dat we dat gewoon meenemen bij dat actieplan dat na het Netwerkperspectief komt. En dan nemen we deze inderdaad daar ook in mee. Maar nogmaals, dat gaat dus niet leiden tot uitvoering in 2022, even qua verwachtingsmanagement, gewoon omdat de budgetten voor 2022 en de onderliggende contracten al vastliggen, maar we gaan dat daarna wel zo snel mogelijk doen.

En tot slot, en dat is ook even richting mevrouw Hoek, dat moet me toch van het hart: ik stoer me wel een beetje aan de retoriek van mevrouw Hoek als het gaat over het opofferen van mensen. Ik vind dat echt niet kunnen. Dat doet ook echt geen recht aan de manier waarop wij als provincie bezig zijn met verkeersveiligheid.

De **VOORZITTER**: Dan ronden wij het debat over de actualiteitenmotie altijd af met de indieners het laatste woord te geven. Mevrouw Hoek wordt danig beziggehouden. U heeft de aandacht.

Mevrouw **HOEK**: Wat wilt u van mij weten?

De **VOORZITTER**: U heeft de gelegenheid tot het laatste woord. Maar misschien kunt u-

Mevrouw **HOEK**: Ja, we zijn aan het puzzelen om-

De **VOORZITTER**: Dat begrijp ik.

Mevrouw **HOEK**: -één punt van de motie van de ChristenUnie, SGP en GroenLinks toe te voegen aan onze motie, als de ChristenUnie en de SGP en het CDA daar natuurlijk mee akkoord gaan.

De **VOORZITTER**: Prima. Nou, u gaat dat overleg met elkaar aan. Fantastisch. Heel goed.

Dan heeft ook de indiener van de tweede motie de gelegenheid tot het laatste woord.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Koerts.

De heer **KOERTS**: Nou, ik heb in mijn interruptie al aangegeven dat ik graag bereid ben om te kijken naar het voornemen van één motie. Ik begrijp dat er inmiddels in de zaal al druk aan gewerkt wordt. Ik sluit me daar straks digitaal bij aan. Dus ik heb er alle vertrouwen in dat dat ook goed gaat komen. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Mooi. Dan zijn we in ieder geval aan het einde gekomen van de beraadslaging over deze twee actualiteitenmoties en zullen we vanavond met elkaar vaststellen welke moties daadwerkelijk worden ingediend en in stemming gebracht.

De discussie wordt gesloten.

13.

Actualiteitenmotie 121 Alternatieven voor tram, ingediend door SP en VVD

De **VOORZITTER**: Dan ga ik over naar de volgende actualiteitenmotie. Die betreft een alternatief voor tram, ingediend de SP. Ik geef graag mevrouw Poppe het woord namens de indieners.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Poppe voor een toelichting op de motie.

De **VOORZITTER**: Het gegeven dat Provinciale Staten weinig te zeggen hebben over het openbaar vervoer in onze provincie noopt ons tot deze motie. De gedeputeerde geeft elke keer aan dat Provinciale Staten worden meegenomen. Maar wat krijgen we daar dan voor? Een aantal keren per jaar een infosessie die zo strak is ingepland dat er bijna geen mogelijkheid is om vragen te stellen. Behandelingen in de Statencommissie worden veelal schriftelijk afgedaan door tijdgebrek. Die zitten zo volgepland dat we nooit eigenlijk tot een fatsoenlijk einde komen. En zo wordt de fundamentele politieke discussie in de kiem gesmoord. De beschikbare gelden voor ov is een heel grote hap uit de Begroting en in verhouding met ons budgetrecht hebben we daar niet heel veel over te vertellen. Zo ook alle publicaties over de ov-schaalsprong. Er zijn toezeggingen gedaan dat er gepraat zou worden met PS: of we nou wel of niet een railverbinding moeten hebben; hoe we nou een plan kunnen maken met snelle bussen, met of zonder busbaan. Deze gesprekken zijn nog niet allemaal geweest, zijn niet afgerond. Maar in de pers staan alle plannen breeduit en die gaan alleen over een tram en over een metro. En die zetten onze inwoners- Dat krijgen wij terug van inwoners: joh, we krijgen een metro en we krijgen meer tram. En de mensen hebben het idee dat al deze plannen al in kannen en kruiken zijn. Wij willen dat PS meer in positie komt en dat er meer tijd wordt gestoken in het informeren en raadplegen van PS. Daar beginnen we mee door deze motie in te dienen, omdat wij plannen willen hebben, alternatieve plannen, voor snelle bussen, voor eventueel busbanen, wel of niet

ondergronds, allerlei alternatieve busverbindingen voor de schaa sprong en het wiel met spaken. En daarom is deze motie.

De **VOORZITTER** deelt mee dat de volgende motie is ingekomen:

Motie M121 van de leden Poppe (SP) en De Jager (VVD) inzake Alternatieven voor tram bij de schaa sprong.

Provinciale staten van Utrecht in vergadering bijeen op 15 december 2021, ter behandeling van Actualiteitenmotie 121 Alternatieven voor tram, ingediend door SP en VVD.

Constaterende dat:

- Veel plannen voor toekomstig ov voortijdig in de publiciteit zijn gebracht;
- Veel van onze inwoners hierdoor op het verkeerde been zijn gezet;
- In het onderzoeksrapport in het kader van U Ned is enkel 'de hypothese getoetst en verder aangescherpt in hoeverre en in welke vorm de drager van de eerste stappen van de Schaa sprong OV bestaat uit het realiseren van HOV/lightrail-verbinding op de Merwedelij n en Waterlinielij n, in combinatie met een nieuw dubbelstation Koningsweg-Lunetten';
- Provinciale Staten hierdoor meer in positie moet worden gebracht.

Overwegende dat:

- Er meer mogelijkheden moeten worden onderzocht om ov in de toekomst vorm te geven dan alleen in te zetten op railverbindingen;
- Railverbindingen over het algemeen duur zijn en niet bevorderlijk voor de deur tot deur reistijd.

Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:

- Voor de zomer van 2022 te komen met gedetailleerde en financieel onderbouwde plannen voor alternatieve ov, naast nieuwe tram- of metrolijnen, al dan niet ondergronds;
- Bij de uitwerking van deze alternatieven niet alleen de gemeente Utrecht, maar ook andere Utrechtse gemeenten te betrekken;
- In de uitwerking van deze alternatieven aandacht te hebben voor de ontsluiting van het buitengebied;
- In de uitwerking te streven naar een fijnmazig netwerk met aansluiting op treinlijnen en regionale lijnen.
- In de uitwerking een uitgewerkt plan met snelle busverbindingen (BRT) rond het wiel met spaken via een netwerk van vervoersknooppunten.
- De uitwerkingen aan Provinciale Staten voor te leggen, zodat de Staten de plannen naast elkaar kunnen leggen en deze beoordelen op dienstverlening aan reizigers, werkbaarheid, (financiële) haalbaarheid en goede dekking, juist ook in de wijken en het buitengebied.

En gaan over tot de orde van de dag.

De motie maakt deel uit van de beraadslaging.

De **VOORZITTER**: Dan gaat nu als eerste daarop reageren de gedeputeerde.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan gedeputeerde Schaddelee.

Gedeputeerde **SCHADDELEE**: Dank aan mevrouw Poppe. Ik zou bijna zeggen: zo kennen wij u, als een groot pleitbezorger voor een goed ov en dan met name de bus daarin. Overigens helpt deze toelichting mij ook wel om iets beter uw motie te begrijpen. Want als ik zo naar de motie kijk – en daar kom ik zo meteen nog wel even op terug – kwam die mij als nogal overbodig voor. Maar ik hoor nu ook in uw toelichting ook wel echt een oproep aan uzelf als Staten: gun uzelf de tijd om de juiste discussies te voeren; en neem de tijd om echt dat goede gesprek aan te gaan. Vanuit GS dragen we daar natuurlijk allerlei documenten en allerlei informatie voor aan, maar het is ook aan uw Staten zelf om daar in de agenda dan ook echt de tijd voor uit te trekken om die gesprekken aan te gaan, al dan niet in de commissie. En op dat punt, u kent ons als college hopelijk, zijn we als was in uw handen en op ieder moment van de dag bereid op te komen draven voor het geven van alle mogelijke toelichtingen.

Dan even de inhoud van deze motie. Ja, deze is wat ons betreft al heel goed belegd in verschillende documenten en trajecten die we met elkaar hebben. We werken aan een eigen provinciaal OV Netwerkperspectief 2040. Dat komt voor de zomer van 2022 ter besluitvorming naar u toe, maar daar heeft u al een paar uitgebreide informatiesessies over gehad. En daar zijn ook al wat kaderstellende producten voor naar u toegegaan. En de essentie van dat Netwerkperspectief is nou juist precies wat u ook vraagt in deze motie: een samenhangend netwerk van tram, trein, bus en aanvullend ov. Dus precies zoals dat ook in de motie beschreven wordt. En ook denkend vanuit: wat is er nou nodig voor een brede schaalsprong. Daar zitten denk ik twee tijdshorizons ook in. We hebben het perspectief tot 2035. Dat gaat ook echt over de nieuwe ov-concessie. Die gaat voor een groot deel uitgevoerd – tenminste, zoals wij dat aan u hebben voorgesteld, maar dat is helemaal aan u – met snelle en aantrekkelijke busverbindingen. Dat is echt de backbone nu. En we gaan ook als vervoersconcept aan de slag met zo'n BRT (Bus Rapid Transit) systeem. Dat zit in de voorstellen die wij aan u hebben voorgelegd. Dus ja, dat is in uw handen op dit moment. En voor de periode tot 2050 verschillende-

Mevrouw **POPPE**: Mag ik daarop inhaken, voorzitter?

De **VOORZITTER**: Ja, mevrouw Poppe. U krijgt nog twee keer de gelegenheid. Ik kom straks bij uw fractie nog langs en u heeft als laatste het woord.

Mevrouw **POPPE**: Ja, maar onze gedeputeerde gaat uit van een aanname dat hij precies maakt wat wij willen. In alle plannen gaat hij uit van 'én meer tram'. En wij willen ook plannen met 'niet meer tram', maar wel met veel meer bussen. Dat is dus even iets waar hij de mist mee inging.

De **VOORZITTER**: De heer Schaddelee vervolgt en kan gelijk reageren op dit punt.

Gedeputeerde **SCHADDELEE**: Juist om precies op die wens in te gaan, zijn wij bezig met dat Netwerkperspectief OV. Dus daarin gaan we juist u in de gelegenheid brengen om dat af te wegen: wat willen we? En dan gaat het dus over de periode tot 2050, dus de langere termijn: waar willen we nou in investeren? Willen we HOV-banen waar we vooral bussen overheen willen laten rijden; dat heeft voordelen en nadelen. Of willen we in gaan zetten op lightrail; dat heeft voordelen en dat heeft nadelen. Dus die discussie gaan we ten volle voeren helemaal volgens mij volgens de lijnen zoals u die schetst in deze motie. En overigens zijn we natuurlijk ook al een aantal dingen aan het uitwerken, ook in het bredere kader wat we ook van u hebben meegekregen, voor de Omgevingsvisie: de verzoeken om gezonde verstedelijking; de mobiliteitstransitie. Daar moet je ook bepaalde slagen in maken. Dat zijn we binnen U Ned met elkaar aan het doen. Daar zitten studies in,

maar dat zijn studies en dat zijn nog geen voorstellen. Dus inderdaad, er is een aantal keer in de media iets terechtgekomen en daar heb ik ook het boetekleed voor aangetrokken, in die zin dat dat in de media kwam als: nou, in Utrecht zijn ze eruit; er gaat een metro van daar naar daar komen. Nee, dat zijn studies geweest, maar die studies vragen nog allerlei vervolgstudies, allerlei uitwerkingen. Dat is een kwestie van heel veel jaren. Daarin heeft u op verschillende momenten als Staten van Utrecht het laatste woord en de beslissende stem. Dat zal vooral zijn bij dat Netwerkperspectief. Tenminste, dat is het eerste grote moment wat mij betreft, dat Netwerkperspectief OV. En overigens is dit ook allemaal direct verbonden natuurlijk aan de hele Groeisprong 2040-discussie, die over veel meer onderwerpen gaat. Die gaat ook over woningbouw, dat gaat ook over groen, dat gaat over allerlei onderwerpen. En ook dat gaat de komende maanden gevoerd worden. En overigens ligt op dit moment ook de Ontwerpnota van Uitgangspunten voor de nieuwe ov-concessie aan u ter besluitvorming, waarin u ook op basis van het huidige netwerk al allerlei besluiten gaat nemen. Kortom, deze motie is wat mij betreft goeddeels overbodig en ook, gelet op de komende besluitvormingsprocessen, voorbarig.

De **VOORZITTER**: Dan ga ik kijken of er nog andere fracties zijn die hierover het woord wensen. GroenLinks.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Oude Wesselink.

De heer **OUDE WESSELINK**: Ook GroenLinks is pleitbezorger voor een goed openbaar vervoer. Die oproep van de SP om goed de tijd te nemen om in PS het goede debat hierover te ondersteunen, wordt ondersteund door GroenLinks. Eerder heb ik al gepleit voor een adviesraad openbaar vervoer, zodat PS, maar ook gemeenteraden, nauwer betrokken zijn bij de beslissingen rondom het openbaar vervoer: of het nou over wijzigingen van buslijnen gaat, uitvoering van tramprojecten of de schaa sprong. Toch is GroenLinks wel kritisch over deze motie die, zoals de gedeputeerde al aangaf, bestaande besluitvormingsprocessen dwarsboomt. Die processen zijn belangrijk, bijvoorbeeld om het rijk mee te krijgen om te investeren in deze regio. Wel wil GroenLinks steun uitspreken voor delen van deze motie, bijvoorbeeld Bus Rapid Transit, die wat GroenLinks betreft ook echt goede kansen heeft voor deze regio.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer De Jager.

De heer **DE JAGER**: Ja, de VVD is ook een voorstander en een pleitbezorger van de ov-schaalsprong, overigens in relatie ook tot andere vervoersvormen, andere mobiliteiten. Dus dat staat wat ons betreft niet ter discussie. Maar mevrouw Poppe van de SP heeft het wat ons betreft uitstekend verwoord wat de aanleiding is voor deze motie en ook de noodzaak voor deze motie. Want inderdaad, het college heeft er een handje van om vroegtijdig allerlei plannen naar buiten te brengen, bewust of onbewust. En het beeld wat buiten deze statenzaal ontstaat, is toch dat de provincie een metro wil en daarvoor uitbreiding van het aantal lightrailverbindingen. Dat kan misschien best zo zijn, maar wij zouden als Staten graag in positie worden gebracht om daar vooraf richtinggevend-kaderstellend in te zijn, vooraf de juiste discussies te voeren en het debat te voeren, niet alleen – en dat heeft mevrouw Poppe wat mij betreft ook prima verwoord – iedere keer meegenomen te worden in informatiesessies, maar gewoon het formele debat daarvoor te voeren wat op enig moment moet leiden tot besluitvorming in de kaderstelling en straks ook in de voorwaarden, financiële voorwaarden, et cetera. Dat missen wij op dit moment in de houding van het college. En daarom zien wij wel degelijk de noodzaak om deze motie in te dienen. Wij zijn als VVD dan ook mede-indiener van de motie. Dat wilden we graag nog even toelichten.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Berlijn.

De heer **BERLIJN**: Ja, de inleiding van mevrouw Poppe vond ik nog helder, dat ze meer tijd wil om over plannen te praten en dergelijke. Maar dan vind ik de motie die erbij ingediend wordt niet rijmen met wat ze eigenlijk wil beogen. Daarbij staan er ook een aantal dingen in waar we ons gewoon niet in kunnen vinden. Ik zal er niet allemaal op ingaan, maar het blijkt gewoon, naar ons idee, dat de SP natuurlijk gewoon een groot voorstander is van busvervoer. Wij inmiddels, denken we, dat dat in ieder geval een achterhaald idee is, zeker voor een metropoolregio als Utrecht. We zijn blij dat er eindelijk plannen bestaan voor metrolijnen. Ja, de VVD wil zich nog krampachtig profileren als een autopartij, denk ik. Dus ja, we zien helemaal niks in deze motie; laat ik het kort houden.

De **VOORZITTER**: Dit kan de heer De Jager niet laten lopen natuurlijk.

Ja, nee, we zijn inderdaad een groot pleitbezorger om ook steun te blijven uitdragen voor alle mensen die van de auto gebruik willen of moeten maken, dat klopt. Maar wij zeggen ook steeds: we zien dat in integraliteit. We zijn voorstander van een vervoerssysteem, ook voor de auto, maar ook voor het ov. En daarom zei ik net al – dat heeft u waarschijnlijk gehoord – dat we ook een pleitbezorger zijn voor die ov-schaalsprong. En de motie zegt niet: maak op voorhand geen keuzes. De motie is heel zorgvuldig opgesteld door mevrouw Poppe. En die zegt, naast onderzoek naar meer lightrail en metro, ook nadrukkelijk alternatieven daartegenover zetten in relatie tot een aantal criteria die we objectief als Staten kunnen beoordelen. Dat vind ik een heel zuivere motie. En ik hoor van de heer Berlijn dat hij dat toch anders ziet, en dat begrijp ik niet.

De heer **BERLIJN**: Nou ja, als ik hier al zie 'railverbindingen zijn over het algemeen duur en niet bevorderlijk voor de deur tot deur reistijd', dat is natuurlijk erg kort door de bocht. Er zitten zoveel andere voordelen wel aan. Ik snap wat de VVD wil beogen. Ik snap wat de SP wil beogen. Maar ja, dat is niet onze lijn, die wij willen aanhouden.

De heer **OUDE WESSELINK**: Ja, de heer Berlijn gaf aan dat hij geen nut ziet voor bussen in een metropoolregio als Utrecht. En de heer De Jager heeft erop gereageerd dat zij niet alleen een autopartij zijn, maar ook de waarde van openbaar vervoer zien. GroenLinks wil zich daarbij aansluiten. GroenLinks is ook niet alleen de partij van openbaar vervoer en fiets, maar wij zeggen ook niet dat alle provinciale wegen voor de auto moeten worden opgegeven. Maar begrijp ik nu goed, meneer Berlijn, dat u alleen een toekomst ziet voor metro en geen bussen meer in Utrecht? Want daar leek het wel behoorlijk op, zoals u dat formuleerde.

Dat heb ik volgens mij helemaal niet gezegd. Ik denk alleen dat de toekomst voor de stad Utrecht met name ondergronds te vinden is. Bussen zullen zeker niet uit het straatbeeld verdwijnen. Dat moet ook helemaal niet. Maar om de metro bij voorbaat af te schieten, ja, dat is natuurlijk onzin.

De **VOORZITTER**: Goed. Ik denk voldoende even gewisseld tussen u. Kom ik bij de volgende fractie: het CDA.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Bikker.

Mevrouw **BIKKER**: Zoals wij al eerder hebben laten blijken, vinden wij het ov ongekend belangrijk in de provincie. Daar zijn wij bezig met een traject waarin – wat de

gedeputeerde zojuist ook heeft toegelicht – zowel de stad als het buitengebied heel nadrukkelijk wordt bekeken hoe we dat zo goed mogelijk kunnen vormgeven. Zoals zojuist de beantwoording was, hebben we er ook echt vertrouwen in dat dat de komende tijd dus aan de hand van de tijdsplanning die we kennen aan de orde gaat komen. We kijken ernaar uit om dat debat te gaan voeren.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Overkleeft.

De heer **OVERKLEEF**T: Wij hebben eigenlijk aan de woorden van mevrouw Bikker van het CDA niks toe te voegen. Dank u wel.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw d'Hondt.

Mevrouw **D'HONDT**: Om eerlijk te zijn, herkennen wij wel een beetje de irritatie van de SP over het hoge vaagheidsgehalte van documenten als U Ned en haar voorgangers en haar opvolgers. Want je kunt niet echt tegen een Netwerkperspectief zijn of een wiel met spaken. Een wiel zonder spaken, dat zou daarentegen wel problematisch zijn, maar dat staat gelukkig niet in de plannen. Wij hebben als PS ook wel initiatieven genomen om daar iets aan te doen. Bijvoorbeeld met die benen-op-tafel-sessies, waarin we op een wat hoger abstractieniveau indringend met elkaar kunnen spreken over belangrijke, nog wat verder weg liggende, plannen waar we voor staan. Daarnaast grijpt onze fractie ook de besluitvorming over de nieuwe ov-concessies aan om bijvoorbeeld goed ov te regelen en ons als PS, samen met de raadsleden, in positie te brengen, bijvoorbeeld door zo'n adviesraad waar de heer Oude Wesselink al over begon. Kortom, wij zien eigenlijk geen toegevoegde in deze motie. dank u wel.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Koerts.

De heer **KOERTS**: Eigenlijk heeft mevrouw Bikker van het CDA het net al keurig verwoord en kan ik me daarbij aansluiten. Dank u wel.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Dercksen.

De heer **DERCKSEN**: Ja, voorzitter, ik ga weleens terug naar de basis en dan kijk ik: wat betekent metropool nou precies? Dat is een stad waar mensen uit de hele wereld komen; Amsterdam en Rotterdam zijn metropolen. Einde definitie. Goed. Verder vind ik het op zich wel een goede motie. volgens mij hebben wij in het verleden zelf ook weleens een keer zo'n motie ingediend om ons aangehaakt te houden bij de plannen die in de pers verschijnen. En ik denk dat er reden genoeg is om heel voorzichtig te zijn met lightrailverbindingen, maar daar hebben we het nog over.

De **VOORZITTER**: Partij voor de Dieren is vertrokken. Dan slaan we die over.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Poppe.

Mevrouw **POPPE**: Ja, ik heb straks het laatste woord nog. Ik wacht even af totdat iedereen geweest is.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Van den Dikkenberg.

De heer **VAN DEN DIKKENBERG**: Deze motie verdient van harte onze steun. En eigenlijk geeft de gedeputeerde daar in zijn beantwoording argumenten voor, want hij geeft

aan: in een heel aantal documenten zijn al lijnen uitgezet; en die kunt u daarin terugvinden. Dat klopt. In een heel aantal documenten kunnen we de lijnen terugvinden. Alleen, wat deze motie ook vraagt is om als er bijvoorbeeld een hypothese getoetst wordt ergens over een metro, dat deze motie vraagt om ons te laten zien wat andere modaliteiten of andere vormen van ov eraan bij kunnen dragen om die problematiek op te lossen. Daar mist een heldere analyse op één plaats in: wat is nu de opgave; welke rol kunnen verschillende typen ov spelen? En dat op één plaats te bespreken en daar met elkaar een weg in te vinden. Dat missen wij ook. Dus wat dat betreft zullen wij deze motie ook steunen. En we zien, wat we ook belangrijk vinden, is dat andere gemeenten – dus andere gemeenten zijnde Utrecht – er ook breed in meegenomen worden, want we zien nu bijvoorbeeld dat in de gemeente De Bilt toch de connectie mist met de plannen van de gedeputeerde. Dat is op zich vreemd, omdat het zo dicht in de buurt ligt en ze geen idee hebben wat de effecten zijn van het voorgenomen beleid van de provincie. Dus we zouden daar ook graag meer aandacht voor willen. En vandaar steunen we deze motie. Dank u wel.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Hoek.

Mevrouw **HOEK**: Wij vinden het akkoord, voorzitter.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Ja. U vindt het akkoord? U bent het eens met de motie, begrijp ik. Ja. Mooi. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dan kijk ik of de heer Schaddelee nog iets te beantwoorden heeft.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan gedeputeerde Schaddelee.

Gedeputeerde **SCHADDELEE**: Nou, misschien even vooral op de vragen en opmerkingen vanuit de VVD en de SGP. Want op zich herken ik natuurlijk wel de wens die u uit over 'wij willen niet informeel, maar formeel, betrokken worden' en 'niet achteraf, maar vooraf'. En ook, de heer Van den Dikkenberg zegt van: ja, wij willen gewoon die analyses hebben; wij willen dat er niet alleen maar gefocust wordt op één modaliteit, maar dan willen we ook weten van: en wat kost het dan; wat zijn alle voors en tegens als je zo'n tracé doet met een HOV-baan of met een bus of met een- Met andere modaliteiten. Dat zijn precies het type inzichten wat wij recent bijvoorbeeld nog met u hebben gedeeld in het Rapport ov versnellen, waar exact deze analyse helemaal in zit. Die heeft u kunnen bespreken in de commissie. En toen hebben we ook met elkaar gezegd – dat stond volgens mij in de oplegger – dat we die gebruiken als input bij het OV Netwerkperspectief. En dat is dan het moment waarop u ook tot besluitvorming over kunt gaan. Dus de onderliggende analyse die gevraagd wordt in deze motie, die geven we u al op alle mogelijke momenten. Daar doen wij allerlei studies naar. En die vinden straks een besluitvormingsmoment als we dat OV Netwerkperspectief met elkaar vaststellen én de Nota van Uitgangspunten. Dat zijn volgens mij de twee dingen die, ja, die zou ik zeker niet kleiner willen maken. Dat zijn volgens mij twee heel grote markante momenten waarop u als Staten besluiten kunt nemen. En de PVV heeft inderdaad ooit zo'n motie ingediend. En dat was toen ook tijdig. En op basis van onder andere die motie, maar ook andere vragen vanuit uw Staten, hebben we het hele traject opgelijnd, zoals we dat de komende maanden gaan uitvoeren. Dus dat maakt dat deze motie- In eerste instantie dacht ik nog: is de motie van twee jaar geleden? Is die ergens in een mailbox blijven hangen? Maar dit is precies het proces wat we met elkaar de komende tijd uit gaan voeren.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Poppe voor het laatste woord.

Mevrouw **POPPE**: Er zijn een aantal opmerkingen gemaakt. En juist willen wij vóór de zomer deze plannen op een rijtje hebben liggen, zodat wij nog ruim de tijd hebben om daar met elkaar over te praten. Want we kunnen natuurlijk wel wachten tot we alles hebben bij de officiële besluitvorming, maar dan hebben wij uiteindelijk weer veel minder tijd om het een en ander te bespreken. En dan zitten we met de overvolle commissieagenda. En dan worden er weer punten samengevoegd en dan moeten er weer dingen schriftelijk afgehandeld worden. Dat zijn juist de dingen die ik hiermee wil voorkomen. En die datum is mede ook belangrijk, want het rijk moet in dit geheel ook over de brug komen. Daar is het college mee bezig, om te lobbyen bij het rijk. En ik denk, dat als wij ons best doen om ook andere plannen te bekijken dan alleen lightrail of tram of metro, dat de plannen misschien wat goedkoper uit kunnen vallen, maar misschien ook wel veel beter kunnen zijn. Dat dat ook bij het rijk aangeeft van goh, die mensen zijn er constructief mee bezig. En dan is het rijk misschien ook eerder van plan om de portemonnee te trekken. Dat vind ik dus heel erg belangrijk.

En tegen de heer Berlijn zou ik willen zeggen: wij zijn echt niet expliciet tegen tram, train, lightrail, metro of whatsoever. Wij zijn alleen wel tegen het verheerlijken van dit vervoersmiddel. En ja, wij willen gewoon een goed fijnmazig netwerk, dat ook mensen die niet bij een station van de metro of een station van de lightrail wonen ook nog binnen een normale, afzienbare tijd op hun werk of op hun plaats van bestemming kunnen komen.

Daar wilde ik het bij laten.

De **VOORZITTER**: Mooi. Dan is de beraadslaging daarover, over deze actualiteitenmotie, ook afgerond en zullen we aan het eind van de middag met elkaar vaststellen of de motie ook daadwerkelijk wordt ingediend en hoe de stemming daarover zal uitvallen.

De discussie wordt gesloten.

De **VOORZITTER**: Dan stel ik voor dat we heel even wachten op het changement wat nodig is vanuit het college. Ik dank de heer Schaddelee voor zijn aanwezigheid en inbreng. En vraag de heer Van Muilekom om naar het podium te komen.

We heten de heer Van Muilekom van harte welkom in onze vergadering.

14.

Actualiteitenmotie 122 Transparantie huisvesting statushouders, ingediend door JA21

en

15.

Actualiteitenmotie 123 Opschorten toezicht huisvesting statushouders, ingediend door JA21

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Dinklo voor een toelichting op beide moties.

De heer **DINKLO**: Voorzitter, wat mijn fractie betreft, is het allang code zwart op de markt voor sociale huurwoningen. Wachttijden voor sociale huurwoningen stijgen naar een onaanvaardbare lengte en als er al woningen vrijkomen, gaan deze voor een groot gedeelte naar statushouders en niet naar de inwoners van de provincie Utrecht die al meer dan tien

jaar aan het wachten zijn. Uit onze eigen berekeningen blijkt dat in de provincie Utrecht in dit jaar, in 2021, meer dan 20% van alle vrijkomende sociale huurwoningen naar statushouders zullen gaan. Dit is een verviervoudiging ten opzichte van het vorige jaar toen het getal op ruim 5% lag. En als we de percentages woningen daarbij optellen die naar mensen met een urgentieverklaring gaan, dan maken starters zo goed als geen kans meer op een betaalbare sociale huurwoning. De aantallen statushouders die gemeenten verplicht moeten huisvesten, zijn nu zelfs zo problematisch hoog geworden dat veel gemeenten hier niet aan zullen kunnen voldoen. Gemeenten zullen geconfronteerd worden met sancties vanuit de provincie, omdat ze niet aan het taakstelling voldoen, waardoor gemeenten zich zo goed als verplicht voelen om sociale huurwoningen met voorrang aan statushouders toe te wijzen. JA21 wil dat hier een einde aan komt, aan dit totaal onwenselijke en inhumane beleid, waardoor inwoners van de provincie Utrecht nog verder achteraan komen te staan en nog meer jaren moeten wachten op een fatsoenlijke woning.

Voorzitter, graag wil ik nog twee overwegingen meegeven aan partijen in dit parlement die een ander vluchtelingenbeleid voorstaan. Op dit moment zijn er 84 miljoen geregistreerde vluchtelingen volgens de VN, waarvan 8,3 miljoen uit Afghanistan en Syrië; de belangrijkste landen van herkomst van de mensen die bij ons asiel aanvragen. Als we al deze mensen op basis van humanitaire overwegingen opnemen en volgens inwonersaantal over de EU verspreiden, dan komen er in Nederland 330.000 statushouders bij, waar we dan meer dan 200.000 sociale huurwoningen voor mogen vinden. U mag zelf uw conclusie trekken.

Wat ons betreft zijn mensen met een status geen statushouders, maar winnaars van een loterij. Een loterij die wij als Europa zelf gecreëerd hebben, waarbij de winnaars worden bepaald op basis van goede connecties, voldoende geld en een beetje geluk. En voorzitter, begrijp me niet verkeerd: dat mensen een gok wagen in deze inhumane loterij begrijp ik volledig. Alleen de uitkomsten zijn zowel onmenselijk, als onwenselijk. Wat mijn partij betreft, moet dit proces direct stoppen en moet er humane opvang in de regio komen voor alle vluchtelingen.

Wij dienen daarom vandaag twee moties in. Als eerste willen we dat de provincie Utrecht geen bestuurlijke dwang op welke manier dan ook toepast als gemeenten niet aan hun taakstelling bij de huisvesting van statushouders voldoen. De provincie rapporteert naar het rijk over de voortgang, maar daar blijft het ook bij. Mochten gemeenten niet aan hun taakstelling voldoen, dan rapporteert de provincie dit naar het rijk met het signaal hierbij dat het huidige beleid tot het onmogelijke te doen op de huizenmarkt leidt.

Daarnaast, voorzitter, willen we dat de provincie transparant maakt per gemeente hoeveel sociale huurwoningen jaarlijks vrijkomen voor starters en hoeveel daarvan aan statushouders toegewezen worden. Mijn fractie vindt dat PS en de inwoners van Utrecht recht hebben om inzichtelijk te krijgen wat de gevolgen zijn van het huidige asielbeleid en de hieruit volgende druk op de huizenmarkt.

En als laatste, vers van de pers, kan ik u mededelen dat er in de provincie Friesland zo'n provinciaal dashboard gaat komen door een toezegging van de gedeputeerde. Dank u wel.

De **VOORZITTER** deelt mee dat de volgende motie is ingekomen:

Motie M122 van het lid Dinklo (JA21) inzake Transparantie in huisvesting statushouders.

Provinciale staten van Utrecht in vergadering bijeen op 15 december 2021, ter behandeling van Actualiteitenmotie 122 Transparantie huisvesting statushouders, ingediend door JA21.

Constaterende dat:

- Dat gemeenten middels taakstellingen vanuit het Rijk verplicht worden om statushouders een woning te geven;
- Dat in diezelfde Utrechtse gemeenten mensen jarenlang op de wachtlijst staan voor een sociale huurwoning.

Overwegende dat:

- Dat de inwoners van de provincie Utrecht het recht hebben te weten welke druk de verplichte huisvesting van statushouders op de beschikbare sociale huurwoningen binnen hun gemeente legt.

Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:

- Een provinciaal dashboard te creëren waarin per gemeente inzichtelijk wordt gemaakt hoeveel sociale huurwoningen jaarlijks vrijkomen en hoeveel daarvan naar statushouders gaan.

En gaan over tot de orde van de dag.

De motie maakt deel uit van de beraadslaging.

De **VOORZITTER** deelt mee dat de volgende motie is ingekomen:

Motie M123 van het lid Dinklo (JA21) inzake Opschorten toezicht huisvesting statushouders.

Provinciale staten van Utrecht in vergadering bijeen op 15 december 2021, ter behandeling van Actualiteitenmotie 123 opschorten toezicht huisvesting statushouders, ingediend door JA21.

Constaterende dat:

- Dat Nederland en ook de provincie Utrecht een groot woningtekort heeft en dat wachttijden voor sociale huurwoningen onaanvaardbaar lang zijn en constant stijgen;
- Dat gemeenten middels taakstellingen vanuit het Rijk worden gedwongen grote aantallen statushouders te huisvesten;
- Dat deze taakstellingen voor veel gemeenten onhaalbaar blijken;
- Dat gemeenten die taakstellingen niet halen, geconfronteerd kunnen worden met sancties, waaronder actief toezicht en interventies van de provincie Utrecht op kosten van de gemeente zelf.

Overwegende dat:

- Dat dergelijke bestuurlijke druk en sancties onder de huidige omstandigheden niet redelijk zijn.

Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:

- Af te zien van elke bestuurlijke druk, waaronder actief toezicht en interventies door de provincie Utrecht, voor gemeenten die de taakstellingen niet kunnen halen;
- Het Rijk en gemeenten hierover te informeren.

En gaan over tot de orde van de dag.

De motie maakt deel uit van de beraadslaging.

De **VOORZITTER**: Twee moties. Naar goed gebruik gaan we eerst de gedeputeerde vragen om daarop te reageren.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan gedeputeerde Van Muilekom.

Gedeputeerde **VAN MUILEKOM**: Dank u wel, meneer Dinklo, voor uw inleiding.

Wat u vraagt in de eerste motie is een verzoek af te zien van interbestuurlijk toezicht om interventies te plegen. De provincie heeft gewoon een wettelijke taak. Een wettelijke taak in het kader van interbestuurlijk toezicht voor de huisvesting van statushouders. En die taak blijven we ook gewoon uitvoeren.

Belangrijk is, punten die u aanhaalt, de grote druk op de woningmarkt. Zeer herkenbaar. Het grote vraagstuk op de woningmarkt op het gebied van huisvesting van urgenten. De provincie in haar toezichtbeleid zal – dat hebben we vorige week ook al besproken in de commissie BEM – gemeenten die onwillig zijn, geen bijdrage leveren, altijd aanspreken om het beste te doen om zoveel mogelijk goede en betaalbare woningen voor een heel brede doelgroep te bouwen. Wat we tegelijkertijd wel doen als provincie is dat wij meedenken ook wel met gemeenten die grote huisvestingsvraagstukken hebben in het kader van het Programma Versnelling Woningbouw. Het grote vraagstuk is natuurlijk gewoon: er moeten meer woningen bij komen; en ook meer betaalbare woningen bij komen. Daarnaast is de provincie ook actief op de provinciale regietafel, waarbij we ook het rijk aanspreken om te komen tot en meedenken over voorstellen om bepaalde belemmeringen die er nu zijn voor woningbouw, weg te nemen. Ik heb u vorige week al verteld dat het rijk inmiddels ook meedenkt en een bijdrage heeft geleverd aan drie gemeenten die met voorstellen komen: Vijfheerenlanden, Amersfoort en Veenendaal.

En tot slot wil ik wel zeggen dat de provincie ook zeer hard bezig is om samen met de gemeenten tot goede aanvragen te komen bij het rijk, zoals bij de woningbouwimpuls. Vandaag hebben we te horen gekregen in ieder geval dat Veenendaal, Utrecht en Amersfoort en Nijkerk – regio Amersfoort – een WBI, een impuls krijgen. En dan gaat het echt over zesduizend woningen, dertig miljoen en allemaal- 50% betaalbaar. Tegelijkertijd zien wij ook dat er meer nodig is, want ook bij die woningbouwimpuls heeft Nieuwegein, De Bilt en Stichtse Vecht bijvoorbeeld géén honorering gekregen en dat hopen we nou juist wel, ook vanuit het rijk, inzet te krijgen om zoveel mogelijk woningen te bouwen. Kortom, als ik kijk naar de eerste motie om af te zien van interbestuurlijk toezicht, dan moet ik die echt ontraden.

De tweede motie doet een oproep aan de provincie om een provinciaal dashboard te creëren: per gemeente, aantal sociaal verhuringen en statushouders. De provincie monitort op dit moment het aantal verhuringen en de wachttijden. Het provinciaal beleid en ook in het beleid wat we hebben geformuleerd in het kader van het Programma Versnelling Woningbouw is dat wij geen doelgroepenbeleid voeren. En omdat wij geen doelgroepenbeleid voeren, gaan wij ook niet monitoren op doelgroepen. Dus daarom moet ik hier zeggen, wil ik u adviseren deze motie te ontraden.

Wat ik wél wil doen, en dat is een advies: ik verwijs u wel graag naar gemeenten en corporaties. Gemeenten bepalen in hun eigen huisvestingsverordening hoe zij urgentie geven, hoe zij invulling geven aan de huisvesting van de urgent woningzoekenden. Nou, statushouders horen daar vaak ook bij. Een andere is dat de corporaties de woningen toewijzen. In die zin wil ik u ook doorverwijzen naar de corporaties, die u over het toewijzen van woningen – daar gaan zij over – mede op basis van de Huisvestingsverordening de woningen toewijzen. Vorige week heb ik u al een stuk toegestuurd van de RWU van de U16, die ook in ieder geval inzichtelijk maakt hoe ze de woningen toewijzen aan de diverse doelgroepen. Daar wilde ik het bij laten.

De **VOORZITTER**: Dan ga ik nu alle fracties langs voor zover ze het woord wensen.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Boelhouwer.

Mevrouw **BOELHOUWER**: Voorzitter, u begrijpt dat GroenLinks beide moties niet steunt. Sterker nog, onze maag draait ervan om. Het falen van rijksbeleid, waardoor de sociale woningvoorraad te klein is geworden, wordt hier gebruikt om groepen tegenover elkaar te zetten en de schuld neer te leggen bij mensen die oorlog, geweld en onderdrukking zijn ontvlucht. En als de indieners al willen vingerwijzen, dan moeten zij dat naar het rijk doen. Sinds 2013 is de nieuwbouw van woningen door corporaties gehalveerd, de woningvoorraad van sociale huurwoningen bij corporaties met honderdduizend geslonken. En dit beperkend beleid brengt een groeiende groep mensen in de knel.

De **VOORZITTER**: Een ogenblikje.

Mevrouw **BOELHOUWER**: Gelukkig is Nederland-

De **VOORZITTER**: Mevrouw Boelhouwer, de heer Dinklo krijgt anders kramp in zijn hand. Ja.

De heer **DINKLO**: Ik wil even één opmerking maken: daar neem ik verre afstand van. Dat vind ik insinuerend dat wij groepen tegenover elkaar zetten. Wij stellen hier gewoon een keuze, een capaciteitsprobleem, ter discussie. Ik heb ook duidelijk gezegd dat wij voor humane opvang zijn en ook voor woningen zijn voor iedereen. Dus ik werp verre van mij dat wij hier groepen tegen elkaar aan het opzetten zijn. Dus dat wil ik wel even hier genoteerd hebben.

Mevrouw **BOELHOUWER**: Gelukkig is Nederland een gastvrij land, evenals de provincie Utrecht. En moties als deze verdienen geen steun van ons uit Provinciale Staten. Ze zijn racistisch gemotiveerd. Of, ik kan het ook zachter zeggen, ze sluiten mensen uit. En dat soort moties zal GroenLinks nooit steunen.

De **VOORZITTER**: Een ogenblikje, mevrouw Boelhouwer. De heer De Brey.

De heer **DE BREY**: Ik vind het niet betamelijk om collega-statenleden van racisme te betuigen in deze zaal. Ik hoop dat u daarop ingrijpt.

De **VOORZITTER**: Ja, ik denk dat u een punt heeft. Het is op het randje, omdat gesuggereerd wordt dat de motieven erachter schuilen. Maar ik vind inderdaad het verband wel heel snel te leggen. Dus ik vraag mevrouw Boelhouwer om dat begrip terug te nemen.

Mevrouw **BOELHOUWER**: Voorzitter, als ik kijk naar definities van racisme, dan zie ik dat een groep om raciale redenen minderwaardig behandeld wordt of daar vernederende uitspraken over gedaan worden. Er wordt hier verwezen naar groepen Afghanen, naar groepen Syriërs, naar mensen die eerst vluchteling geweest zijn. Dat is raciaal ingegeven. Ik kan het niet mooier maken dan het is.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Boelhouwer.

Mevrouw **BOELHOUWER**: Ik beschuldig-

De **VOORZITTER**: Mevrouw Boelhouwer, ik heb u een verzoek gedaan. En dat is iets anders dan een uitleg geven van het begrip.

Ik denk dat we het debat – laten we niet al te veel een voorbeeld nemen aan wat er in Den Haag gebeurt – gewoon even op de hoofdlijnen moeten houden met elkaar. Dus ik verzoek u om dat woord niet te gebruiken.

De heer **EGGERMONT**: Een punt van orde.

Mevrouw **BOELHOUWER**: Dank u, voorzitter, ik zal dat niet meer doen.

De **VOORZITTER**: Meneer Eggermont, gaat uw gang.

De heer **EGGERMONT**: Ja, volgens mij moet het hier in dit huis ook gewoon mogelijk zijn om termen die mensen op hun manier willen gebruiken gewoon kunnen gebruiken. Volgens mij is daar geen enkel probleem mee. Ik snap dan ook echt niet waarom u de GroenLinks-fractie vraagt om deze term terug te nemen. Ze kan prima uitleggen waarom ze die term gebruikt en hoe ze die term gebruikt.

De **VOORZITTER**: Dank u wel, meneer Eggermont. Maar ik stel in ieder geval vast dat er een verband werd gelegd met de indieners en dat vind ik niet gepast in deze vergadering. Dus volgens mij is hiermee dit punt afgedaan en vraag ik mevrouw Boelhouwer het betoog voort te zetten.

Mevrouw **BOELHOUWER**: Dank u. Ik ga graag verder. Even kijken, waar was ik? Gelukkig is Nederland een gastvrij land. En gelukkig is de provincie Utrecht gastvrij. En moties als deze verdienen geen steun van onze Provinciale Staten. Wij zullen ze dan ook niet steunen.

En in plaats van tikken uit te delen aan mensen die het al zwaar hebben, geeft GroenLinks liever een tikkie terug. En je kunt meedoen door een afbeelding – als het goed is, komt die zo meteen op het scherm – te scannen op je mobiel. Dus iedere keer dat een dergelijke motie ingediend wordt, zullen wij een donatie doen aan een organisatie in de provincie waar mensen zich inzetten voor vluchtelingen en statushouders. De eerste gaat naar Vluchtelingenwerk. We nodigen iedereen uit om mee te doen. Dank u wel.

De heer **DERCKSEN**: Kunt u wat specifieker zijn wie die donaties betaalt?

Ik dacht dat ik dat zei, maar ik had het moeten zeggen: de statenleden van GroenLinks provincie Utrecht betalen de donaties. En we nodigen u, inwoners van de provincie en daarbuiten, uit om mee te doen en zich aan te sluiten. Dank u wel.

De heer **DERCKSEN**: Ja, voorzitter, nog één vraag. Kunt u aangeven waar we dan over spreken qua donaties. Hebben we het dan over een euro of over honderd euro? Want dan heb ik denk ik een heleboel moties binnenkort.

We laten iedereen vrij om zelf zijn bijdrage te betalen.

De **VOORZITTER**: Goed. Dat lijkt mij voldoende opgehelderd.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer De Brey.

De heer **DE BREY**: Hier zie je dat wij het middenbestuur- Want twee moties en eentje, daar kunnen we de toelichting van de gedeputeerde volledig volgen: het is een wettelijke taak. En ik denk dat we niet in dit huis elke keer met moties moeten komen om op welk terrein dan ook wettelijke taken niet uit te voeren. Ik denk dat discussies over wettelijke taken gewoon in Den Haag gevoerd moeten worden en niet in dit huis.

De tweede motie is gewoon een probleem en dat is een tekort aan woningen. Dit spitst zich nu op statushouders. Mijn vraag is wel een beetje hoe een dashboard nou precies het probleem van de woningnood gaat oplossen.

Een vraag ook aan mevrouw- Of meer een vraag, een opmerking over falend rijksbeleid. Ik herken dat niet. We hebben een polder Rijnenburg, daar kun je zo tienduizend, twintigduizend woningen bouwen, maar uw partij ligt daarvoor. Dus in die polder kun je ook ontzettend veel statushouders huisvesten én andere inwoners van onze provincie. Dus tweeledig: een vraag of een opmerking. Pak hem op wie dat wil. Maar hoe gaat een dashboard het probleem van de woningnood oplossen? En ten tweede, ja, laten we woningen gaan bouwen, bijvoorbeeld in Rijnenburg. Dank u wel.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Dinklo.

De heer **DINKLO**: Ja, voorzitter, ik wil graag die de heer De Brey stelt over mijn tweede motie, over een provinciaal dashboard.

De **VOORZITTER**: Gaat uw gang. Ja.

De heer **DINKLO**: Want dat is volgens mij een oproep ook aan de indiener denk ik voor een extra toelichting. Ik ben het volledig met de heer De Brey eens dat transparantie het probleem niet op gaat lossen, maar het maakt het wel inzichtelijk. De afgelopen weken heb ik geprobeerd om deze cijfers boven tafel te halen. Dat is niet gelukt. Wat ik ook nadrukkelijk zeg: mevrouw Boelhouwer heeft hier een totaal andere visie op, waarbij ze woorden gebruikt die ik niet ga herhalen. Maar op het moment dat per gemeente duidelijk is hoeveel sociale huurwoningen vrij komen, hoewel sociale huurwoningen naar statushouders gaan, er mogen ook andere groepen, maar dan kunnen de mensen in de gemeenten of in de provincie daar een politieke keuze op baseren en dan kunnen ze tijdens de gemeenteraadsverkiezingen zeggen: ik vind het prima dat in mijn gemeente 40% naar statushouders gaat, ik kies GroenLinks; en als ze dat niet prima vinden, dan kiezen ze voor de VVD, want wij doen niet mee aan de gemeenteraadsverkiezingen. Dank u wel.

Mevrouw **BOELHOUWER**: Voorzitter.

De **VOORZITTER**: Sorry, de heer De Brey wil daar nog even op reageren en dan krijgt daarna mevrouw Boelhouwer het woord.

De heer **DE BREY**: Dank u wel, meneer Dinklo, voor uw toelichting. Misschien een verbindende vraag richting de gedeputeerde. Inzicht, toelichting, transparantie wordt gevraagd. Er is vorige maand ook gedebatteerd over de Sociale Agenda. Die is teruggenomen, omdat daar een aantal indicatoren en controlemechanismen in opgenomen kunnen gaan worden. Zou dit ook een element kunnen zijn om op te nemen in de Sociale Agenda: inzicht in hoe die verdeling tussen woningen voor statushouders en ja, gewone inwoners of Utrechtse inwoners is bij de verdeling?

De **VOORZITTER**: Mevrouw Boelhouwer had nog een reactie op de heer Dinklo.

Mevrouw **BOELHOUWER**: Voorzitter, ik slik mijn reactie in. Mijn eerste bijdrage zou ik op een andere manier gaan herhalen. Ik laat het erbij.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. De heer Suna heeft het woord gevraagd. Meneer Suna.

De heer **SUNA**: Ja, voorzitter, eigenlijk wil ik op alles reageren, maar ik kom straks aan de beurt. Maar u noemde net Sociale Agenda. Als we dat gaan doen, dan maken we de Sociale Agenda eigenlijk asociaal. Dat moeten we echt niet willen.

De **VOORZITTER**: Goed. Ik ga snel door. JA21, u krijgt straks nog het laatste woord, meneer Dinklo.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Westerlaken.

De heer **WESTERLAKEN**: Ik kan me beperken, heel kort, tot een reactie op de beide moties. De motie over transparantie zullen wij niet ondersteunen om de doodeenvoudige reden dat de aannames die hierin staan wat ons betreft op zand gebouwd zijn. Dat bleek ook uit het verhaal van de heer Dinklo. En het tweede is dat ik precies dezelfde vraag heb als die de heer De Brey net stelde: welk doel dient u hiermee? Het antwoord wat daarop is gekomen, heeft het mij nog steeds niet duidelijk gemaakt. Dus was ik ook niet van plan om zo'n motie te steunen.

De tweede motie is de motie over de wettelijke taak die wij hebben. Daar sluit ik volledig aan bij wat de heer De Brey heeft gezegd.

En een laatste opmerking. Wij lopen iedere keer als we hier het huis binnenkomen langs art. 1 van de Grondwet. Daar staat dat wij iedereen die in Nederland verblijft in gelijke situaties op gelijke wijze behandelen. Dat is voor mij eigenlijk de belangrijkste motivatie om deze twee moties niet te steunen.

De heer **DERCKSEN**: Dan zou de CDA-fractie die moties juist wel moeten steunen, want als we iedereen gelijk zouden behandelen, zou dat betekenen dat iedereen even lang op een wachtlijst zou komen te staan. Dus als u dat art. 1 van de Grondwet serieus wil nemen, zou u die motie dus wel moeten steunen. Dat iedereen op de wachtlijst netjes op zijn beurt wacht voor een sociale huurwoning.

Dank u wel, voorzitter. Ik spreek middels u. Dat is wel zo zuiver in dit debat. Ik hoef hier alleen maar op te antwoorden richting de heer Dercksen dat dit niet alleen gaan over het vrijkomen van huizen voor asielzoekers. Het gaat ook om het vrijkomen van huizen voor mensen die in andere crisissituaties verkeren: het gaat om mensen die scheiden; het gaat om mensen die- In die zin is het voor iedereen hetzelfde probleem en wordt het voor iedereen op dezelfde manier opgelost. Ik weet niet of u de regels kent van de gemeenten? Maar daarin wordt ook gesproken over andere situaties dan statushouders. En terecht is al eerder opgemerkt, ook door de gedeputeerde, dat het vooral een verantwoordelijkheid en taak is van de gemeenten. Daar kunnen wij nu wel heel dappere resoluties over aannemen, maar die veranderen dat niet.

De heer **DERCKSEN**: Ja, ik zou willen vragen aan de heer Westerlaken of hij nu zelf doorheeft wat hij zegt. Want hij zegt dus eigenlijk dat hij allerlei groepen anders wil behandelen: gescheiden mensen, asielzoekers, statushouders. Allemaal aparte groepen die hij allemaal een andere kans wil geven op een sociale woning dan mensen die gewoon twaalf, dertien, veertien jaar op een wachtlijst staan. Dat is de conclusie van het betoog van de heer Westerlaken.

Ik denk dat de heer Dercksen voor het gemak mijn woorden verdraait. Ik heb alleen gezegd dat iedereen gelijke rechten heeft volgens art. 1 van de Grondwet. En dat is voor zowel statushouders, als voor al die andere mensen die ik genoemd heb. En natuurlijk ook voor de mensen die gewoon ingeschreven staan op een lijst. In al mijn bijdragen tot nog

toe, en zelfs in de vorige discussie in de commissie BEM was mijn eerste opmerking: we moeten vooral zorgen dat we huizen bouwen, want dan kunnen we dit probleem voorkomen.

De **VOORZITTER**: Goed. Dan kan ik nu naar de volgende fractie. Dat is de fractie van D66.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Veen.

Mevrouw **VEEN**: Ik kan hier vrij kort over zijn. We zullen tegen allebei de moties stemmen. Ik zou eenieder die hier in Nederland is geboren graag eraan willen helpen herinneren dat zij óók de loterij hebben gewonnen.

Tot slot, aangezien we het nu toch hebben over oplossingen voor specifieke doelgroepen en het woningtekort: is het misschien een idee om een provinciale datingservice te beginnen voor alleenstaanden?

Daar wil ik het even bij laten, voorzitter.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Suna.

De heer **SUNA**: 'Niet migranten, maar politici veroorzaken het woningtekort', dat schreef Cody Hochstenbach van de Universiteit van Amsterdam in de zomer van 2021. Dat is ook de waarheid. Daar kom ik straks op terug. Nu wat cijfers.

11% van de sociale woningvoorraad is toegewezen aan statushouders. Dat heeft gedeputeerde vorige week nog gezegd. Ik heb verder gekeken naar landelijk. In 2021 zitten we ongeveer op 8% wat toegewezen is aan statushouders. U begrijpt dat het jaar daarvoor minder was, want we hebben nu een extreme situatie waarin veel mensen status hebben gekregen. De meerderheid van de gemeenten in Nederland overigens geven niet eens een urgentie aan statushouders, zoals wordt aangegeven. Dus in die zin is er geen duidelijk onderscheid voor statushouders, dan wel voor andere groepen. Vandaar ook dat asielzoekerscentra nu vol zitten met statushouders die eigenlijk recht hebben op een woning, maar niet weg kunnen. En als vluchtelingen binnenkomen – u weet wat er nu in de media ook is verschenen – dat er noodgedwongen gemeenten aangewezen worden om plek te creëren.

Dan, kijkend naar 2020, vorig jaar, waren er 4,1 miljoen mensen die wereldwijd asiel hebben aangevraagd. Daarvan wordt 86% opgevangen in de eigen regio en 73% daarvan wordt gewoon in het buurland opgevangen. Als we kijken naar 'waar komen ze dan terecht': dan staat Turkije op nummer één met 3,7 miljoen; 1,7 miljoen, de tweede, Colombia; wordt gevolgd door Pakistan en Oeganda. Het eerste Europese land in de top vijf is uiteraard Duitsland, die iets meer dan 1 miljoen asielzoekers heeft. Als we kijken naar Nederland in 2020, dan waren er in totaal 19.132 mensen die asiel hebben aangevraagd. Dus is minder dan een 0,5% van alle vluchtelingen. Kijkend sec naar Europa, dan zitten we ongeveer op de 3% van de vluchtelingen die in Europa worden opgevangen. Dit is een daling ten opzichte van voorgaande jaren. In 2019 en '18 waren die aantallen hoger. Als je kijkt naar de percentages, dan lijkt het iets hoger, omdat de woningvoorraad in de sociale sector is verlaagd door allerlei andere omstandigheden die ik zo meteen ga benoemen.

Het woningtekort in Nederland is absoluut niet het gevolg van het feit dat wij een veilige haven bieden aan vluchtelingen. Dat is onzin. Het beleid van het rijk is het grote probleem van het tekort aan sociale woningbouw. Het kabinet onder leiding van de VVD moet worden aangewezen als schuldige en zeker niet met de vinger wijzen naar de statushouders, zoals een vreemdelingenpartij als JA21 inspelen op populistische uitspraken – voor de achterban, denk ik – een donker gordijn voorhoudend om de feiten uit het zicht te houden.

De heer **DERCKSEN**: Ik heb even gewacht tot de heer Suna klaar was met zijn getallen en zijn percentages. Misschien kunnen we even een rekenexercitie doen. We hebben honderd woningen en daar gaat elk jaar 10% van naar statushouders. Elk jaar. Hoe ziet die woningvoorraad er na tien jaar uit, denkt u?

Voorzitter, ik snap de vraag niet helemaal. Dat zou betekenen dus dat 10% van het totaal, dus van die duizend, honderd naar statushouders gaan als het zo doorgaat.

De heer **DERCKSEN**: En na tien jaar, wat denkt u dan hoe die wijk met honderd woningen eruitziet?

U gaat een heel andere kant op. Maar kort reagerend: wij willen juist dat mensen gehuisvest worden in verschillende wijken; niet op één plek zoals u zegt 'in die wijk', want dat is het grote probleem. Het andere grote probleem: omdat men geen gedifferentieerde woningbouw toepast, omdat mensen die het goed voor elkaar hebben niet willen dat dat soort mensen in de buurt komen wonen en omdat wij in Nederland de inburgering niet op een goede wijze inrichting. Dat is het probleem.

De **VOORZITTER**: Ja, meneer- Echt tot slot, hoor, want u bent een soort inbreng opnieuw begonnen.

De heer **DERCKSEN**: Nou ja, het antwoord- Ja, precies. Nou ja, het antwoord was fout, want aan het eind van tien jaar zie je dus dat een groot deel van de sociale woningbouw dus wordt bewoond door mensen van buiten. Dat is dus wat er gebeurt. En vanaf 2014 zijn er tachtigduizend woningen – dat zijn harde getallen; geen percentages – gegaan naar statushouders. Tachtigduizend woningen. Dat is ongeveer de wachtlijst. En ik ben het met één ding – afrondend; u wijst – met de heer Suna eens: ik snap best dat die mensen hier willen komen. Dus het probleem ligt bij de politici – ik zou zeggen: onder andere de politici van de Partij van de Arbeid – dat we dit probleem op onze Nederlandse bevolking loslaten.

De **VOORZITTER**: Goed. Ik beschouw dit onderdeel maar even als afgesloten. De heer Suna mag er straks nog op reageren, maar ik zie ook de heer Dinklo nog. Gaat uw gang, meneer Dinklo. En dan krijgt de heer Suna weer het woord.

De heer **DINKLO**: Waar ik wat moeite mee heb – en dat gebeurde bij GroenLinks ook al; dat begint bij de heer Suna nu ook al – dat de motieven van deze motie van mij, die wij indienen als partij en dan mijzelf, in twijfel worden getrokken en dat er van alles bij wordt gehaald waar ik het woord niet van ga noemen. U heeft heel veel getallen met allemaal percentages genoemd. Volgens mij- Wat wij gewoon willen zeggen met deze motie – en ik vind het vervelend dat- – er zijn vluchtelingen, die moeten human worden opgevangen. Maar dat hier in Nederland doen is niet de oplossing. Dat is wat wij zeggen. En dat u ons allemaal- Ik vind dat lastig, maar- Er zit een soort beschuldiging achter dat er een andere agenda achter zit. Dat is het niet. Voor ons is het puur gewoon – en het is misschien platslaan – maar het is een capaciteitsvraagstuk. Ja, dat wil ik wel even hierbij zeggen.

De **VOORZITTER**: Dat is prima, maar dat zijn overwegingen die in de landelijke politiek thuishoren. En ik zou u niet al te veel willen uitnodigen om – daar veranderen wij op dit moment niks aan – daar nog diep op in te gaan.

De heer Suna rondt zijn betoog af.

De heer **SUNA**: Ja, voorzitter, ik vind het juist inhumaan dat wij als een land die juist als verzorgingsstaat wordt gezien geen verantwoordelijkheid in deze zouden nemen en alles buiten de deur zouden willen houden. Dat vind ik ook stuitend van Denemarken, wat u vorige week aanhaalde. Dus in die zin ben ik het er totaal niet mee eens. Ik vind het juist inhumaan om die weg op te gaan. En daarom vind ik úw uitspraak eigenlijk wel tenenkrommend. Meer dan dat eigenlijk, maar dat wil ik verder niet benoemen.

Voorzitter, ik ga verder. Het feit is dat afgelopen tien jaar de nieuwbouw van sociale woningbouw is gehalveerd. Dat is ook het probleem, meneer Dercksen. Daarbovenop is het nog eens zo dat honderdduizend woningen uit de bestaande sociale voorraad zijn gehaald en verkocht zijn. Dus niet alleen het rijk, maar woningbouwcorporaties, projectontwikkelaars en bankiers hebben hierin ook een taak. Maar het moet beginnen bij de politieke wil en daadkracht om daar iets aan te doen en te zorgen dat er in Nederland meer sociale huurwoningen worden gerealiseerd en dat de bestaande woningen in de sociale voorraad niet meer worden verkocht. Daar moeten echt middelen bij komen. Ik ben echt benieuwd wat straks het voorstel van het nieuwe kabinet zal zijn, maar ik proef dat er eigenlijk weinig uit zal komen gezien dat de VVD aan het roer staat van dit kabinet.

Goed, dan als laatste, voorzitter. De schuld neerleggen bij statushouders is een slinkse manier, vinden wij, om door te gaan met de verkoop en sloop van sociale huurwoningen. En als je dit gaat doen, bied je een podium voor exofobie. Misschien is dat wat u wilt als JA21. Daar ga ik overigens niet vanuit. Maar afbraak van de hoofdzaak huisvesting-

De **VOORZITTER**: Meneer Suna, ik vind dat niet gepast.

De heer **SUNA**: Ik zei-

De **VOORZITTER**: Ja, nee. Maar- Ja, maar waarom doet u dat nou? We proberen op een redelijke manier met elkaar te overleggen; en geen suggesties in uw woorden leggen. Ik stel voor dat u nu uw betoog afrondt.

De heer **SUNA**: Voorzitter, ik heb eerder vele uitspraken van de heer Dercksen gehoord, die verder gingen. Daar greep u niet in. En dit vind ik wel een belangrijk punt om te benoemen, omdat het hier misschien niet zo de bedoeling is, maar dat mensen die dit luisteren of lezen dit heel anders interpreteren.

De **VOORZITTER**: Nou ja, goed, u praat hier met elkaar. En daar probeer ik één lijn in te trekken: dat doet u met respect voor elkaar. U vervolgt.

De heer **SUNA**: Ja, het is een open debat, voorzitter, dat iedereen kan luisteren en zien. Maar goed, ik wil afronden, zoals u dat wenst.

Wat ik wil aangeven, is dat wij echt moeten zorgen dat we aan volkshuisvesting werken en dat we als verzorgingsstaat onze zaken op orde moeten hebben. Voor de rest willen wij als Partij van de Arbeid vanuit de provincie daar alles op inzetten en nodigen u uit om daarin mee te werken. Dat proberen we op allerlei manieren als we het over huisvesting hebben in deze zaal.

Mevrouw **BOELHOUWER**: Voorzitter, mag ik een punt van orde maken?

De **VOORZITTER**: Ja, mevrouw Boelhouwer.

Mevrouw **BOELHOUWER**: Ik heb echt bezwaar tegen de manier waarop u de heer Suna en mij heeft aangesproken. Wij mogen hier vrij debatteren, alles tegen elkaar zeggen.

Andere partijen mogen dat ook. En ik vind het heel onaangenaam wanneer, laten we zeggen, beestjes bij hun naam genoemd worden, dat dat dan opeens niet meer mag. Dus ik wil u verzoeken daar niet al te streng op te zijn één kant op. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Goed. Ik probeer voorzitter van u allen te zijn. Daar doe ik altijd mijn best voor.

Even kijken, de heer Dercksen had nog een interruptie.

De heer **DERCKSEN**: Ja, ik heb nog een korte vraag. De heer Suna wil dat er meer sociale woningen worden gebouwd, de Partij van de Arbeid. Klopt het dat de verhuurdersheffing door de heer Asscher is ingevoerd?

De heer **SUNA**: Voorzitter, er was een enorme bezuinigingstaak waar helaas de PvdA aan heeft meegewerkt, landelijk. Maar dat is zeker niet de wens geweest van ons lokaal middenbestuur, ook zeker niet. En daar zat weer uiteraard de heer Rutte bovenaan, wat u ook weet.

De **VOORZITTER**: Goed. Nou, voordat we nou helemaal in de geschiedenis duiken, zou ik graag de gelegenheid willen bieden aan de volgende fractie. Dat is de ChristenUnie.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw De Haan.

Mevrouw **DE HAAN**: Ik neem de tijd om de twee moties apart en daar een bijdrage op te leveren. Het gaat hier om waarden. We hebben tot nu toe steeds gehoord- Dus alle belang en alle politieke gewicht.

De eerste motie over het opschorten van het toezicht huisvesting statushouders. Voorzitter, ik val met de deur in huis: wat is dit voor een onzinnige motie? Vorige week in de commissie hebben we uitgebreid gedebatteerd. Gedeputeerde en ook de commissaris als rijksheer heeft heel uitgebreid informatie gegeven over strategie, proces, cijfers. En nu een actualiteitenmotie is in onze ogen volslagen onzin en wordt een herhaling van de commissie. Maar goed, hij ligt er nu. En dan is het eigenlijk ook wel mooi om daar echt wat over te zeggen.

De combinatie krappe woningmarkt en huisvesting in zijn algemeenheid, die zie ik en die deel ik. Maar daar is ook alles mee gezegd. Ik dacht deze dagen, als we het toch hebben over een actualiteitenmotie: meneer Dinklo, als u écht de actualiteit had gevolgd de afgelopen dagen, dan was het misschien wijs geweest om uw motie aan te passen of in te trekken. Want geen druk zetten op gemeenten betekent in een aantal gevallen – zo weten we vanaf zaterdag met Gorcum – een aanwijzing van de staatssecretaris die opvang vereist, een keiharde eis, waar niet aan te ontkomen valt; einde bestuurlijke overleggen. Ik neem aan dat u dat ook niet prettig vindt. Misschien, misschien is het dus zo dat de druk op de gemeenten zo groot als mogelijk moet zijn om aanwijzingen van de staatssecretaris te voorkomen. En als er dan in regionaal verband solidariteit kan zijn in het gezamenlijk werken aan oplossingen voor dit vraagstuk – wat gedeputeerde en de commissaris al aangaf – dan is de provincie in onze ogen heel goed en adequaat bezig. Dat was de eerste motie.

De heer **DINKLO**: Ik wil toch- Kijk, dat is ook precies denk ik het punt. Er wordt ontzettend druk uitgeoefend om statushouders te huisvesten. Ik hoop dat u mij begrijpt dat echt iedereen een woning moet hebben. Maar waarom gaan we als provincie ontzettend druk uitoefenen om mensen die al dertien jaar op de wachtlijst staan, te huisvesten? Dat is eigenlijk mijn punt wat ik wil maken.

Voorzitter, ik zie een provincie die enorm hard werkt aan de versnelling van woningbouw, daar alles aan doet en voor allerlei groepen een woning wil leveren. De provincie gaat niet over het huisvesten van specifieke doelgroepen. Dat is iets tussen gemeenten en rijk. Wij kunnen er wel alles aan doen om dat te bevorderen. En dat is in de ogen van de ChristenUnie tot nu toe voldoende.

Ik ga naar de volgende motie: de motie provinciaal dashboard. Ons probleem met deze motie is eigenlijk dat de woningnood door JA21 linea recta gekoppeld wordt aan de huisvesting van statushouders. Voorzitter, en daarmee duwt deze motie op een voor ons heel zwaarwegend beginsel en dat is onze democratische rechtsstaat. Het feit dat wij hier in Provinciale Staten vandaag kunnen debatteren, met alle verschillen, met alle tegenovergestelde meningen, dat is juist de vrijheid die onze democratische rechtsstaat ons geeft. En vrijheid is in onze ogen geen eigendom, maar ook het recht van de ander. In onze Grondwet, beginnend bij art. 1 – wat de heer Westerlaken van het CDA ook aangaf – waarborgt die grondrechten binnen die rechtsstaat. Ook de asielwetgeving is er een die binnen ons democratisch bestel tot stand is gekomen. En ja, dat dat u niet lukt om wetgeving te veranderen, dat spijt ons eerlijk gezegd niet. Daarmee is iedere statushouder een medelander met rechten, zoals een dak boven zijn hoofd, en plichten, net zoals u en ik die hebben. En uw motie geeft bij ons – maar dat is ónze mening en dat is ónze perceptie – een heel nare bijmaak en tendert in onze ogen naar de positie van statushouders als tweederangs burgers. Daar neemt de ChristenUnie hartgrondig afstand van. Zijn er geen vragen en geen problemen? Natuurlijk wel. En die zijn er, heel veel zelfs. Politieke vragen. Samenlevingsvragen. Daar kunnen en willen wij als ChristenUnie niet voor wegstijgen. Wij kunnen niet alles, maar we willen en kunnen en moeten wel met hart en ziel ons deel doen, realistisch, rechtvaardig en barmhartig. En ja, dat hebben we in Den Haag misschien nog niet goed genoeg gedaan. Maar wel veel. En ik kan u vertellen: wij hebben ook slechte dingen tegen kunnen houden. Maar de oplossing, even terug naar uw motie, is er een voor het einde van de keten. Daarmee wordt de oorsprong van het probleem niet aangepakt, namelijk falend rijksbeleid, een overheid die brandjes blust en zodra het maar enigszins mogelijk is opvanglocaties sluiten en nieuwe problemen laten ontstaan. Dat is geen daadkrachtige ketenaanpak. Dat is doormodderen, waarmee de overheid zelf discriminatie en polarisatie aanwakkert. Er is een rechtvaardig systeem nodig, een daadkrachtiger ketenaanpak en ook nieuw volkshuisvestingsbeleid: dienstbaar aan alle Nederlanders. Maar daar biedt een dashboard op geen enkele manier een oplossing voor.

Voorzitter, wij zullen tegen beide moties stemmen.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Dercksen.

De heer **DERCKSEN**: Tja, voorzitter, ik had niet eens tekst voorbereid, want ik was allang blij dat er een andere partij ook de problemen aan wilde kaarten die hier al tien – zolang ik hier zit, wat is het: elf jaar – ontkend worden. Maar goed, ik heb wat dingen gehoord waar ik graag nog wel even op wil reageren.

Het stoort mij inderdaad dat de overheid de benen uit de kont rent als het gaat om huisvesting voor statushouders en mensen van verre, en de Nederlanders die in tuinhuisjes en op zolders moeten bivakkeren, die hebben het nakijken. Een dashboard geeft, net zoals het RIVM dat doet, een prima inzicht in hoe de stand van zaken is. Dus dat is een prima voorstel.

Mevrouw **KOELEWIJN**: Ja, ik interrumpeer even, omdat er een suggestie wordt gedaan dat bepaalde aandachtsgroepen – want het zijn meerdere aandachtsgroepen – maar in dit geval de statushouders ergens voordeel van ondervinden. Dat is niet het geval. Inmiddels is bij wet geregeld dat zij geen voorrang hebben en dat zij gewoon in de rij aansluiten. Dank u wel.

Ja, ik weet niet onder welke steen mevrouw Koelewijn zit, maar dat hebben ze dan misschien per wet zo geregeld; de feiten zijn anders. Misschien moet u eens een beetje rondbellen.

Voorzitter, waar ik ook op aansla is de opmerking van mevrouw Veen van D66, die vindt dat mensen die in Nederland geboren zijn de loterij hebben gewonnen. Dat geldt misschien als je in D66-wijken woont, maar dat geldt intussen voor een heleboel mensen niet meer. En aan de andere kant: Nederland is niet zomaar uit de grond gegroeid. Dat is een land dat opgebouwd is door generaties. En zelfs het land hebben we veroverd. En het vreemde doet zich nou voor dat mensen die hun land ontvluchten om daar een systeem te ontvluchten zich nogal angstvallig vasthouden aan dat systeem waarmee ze de problemen die ze daar hebben naar Nederland importeren. Dat is een slechte zaak.

Voorzitter, mevrouw Boelhouwer van GroenLinks wil geen groepen tegenover elkaar zetten. En vervolgens werden de collega's van JA21 als racisten weggezet.

De **VOORZITTER**: Meneer Dercksen, dat hebben wij afgesloten net. [...] Ja, even- Ja, u heeft het woord niet. Ik wil de heer Dercksen vragen om daar weer niet op terug te komen, want dat hebben we net met elkaar afgesloten, dat we die woorden op deze manier niet in deze zaal gebruiken.

Gaat uw gang.

De heer **DERCKSEN**: O, er komt verder niks? Nou, dat is mooi.

Ja, voorzitter, laat ik dan besluiten, dat- Ik ben niet te beledigen door linkse politici. U mag van mij alles zeggen wat u wil. Dat glijdt van mij af, want ik ken mijzelf klaarblijkelijk veel beter dan al die linkse politici die hier hysterisch lopen te gillen.

Voorzitter, dan zei de heer Van Muilekom dat-

[...]

De **VOORZITTER**: Ja. Even- Ja, het heeft helemaal geen zin, mevrouw Boelhouwer. Ik geef u het woord. Dat kunt u nu krijgen, maar dan kunt u nu daarmee beginnen.

Mevrouw **BOELHOUWER**: Voorzitter, ik heb echt bezwaar tegen woorden die de heer Dercksen wel mag gebruiken en ik niet mag gebruiken. Ik wilde toch nog even zeggen dat ik iets heb gezegd over de motieven achter de motie. Dat is iets anders dan wat gesuggereerd wordt dat ik heb gezegd, los van het feit of dat er wel of niet tussen doen. Maar ik merk het enorme verschil in bejegening van u als voorzitter. En ik vind het echt bezwaarlijk.

De **VOORZITTER**: Ja, mevrouw Boelhouwer, dat is prima. Dan praten we daar nog een keer apart over door. Ik ben nu uw voorzitter van deze Staten tot nader order en ik probeer dat op mijn wijze te doen: zo goed mogelijk; iedereen zijn deel te geven. Ik stel wel vast dat u elkaar op een onaangename manier aan het uitdagen bent. En ja, ik zou u oproepen om dat vooral niet te doen en u te concentreren op de zaak waar wij over praten – dat zijn twee actualiteitenmoties ingediend door JA21 – en zoveel mogelijk u te beperken tot een oordeel over die moties.

De heer Dercksen vervolgt.

De heer **SUNA**: Voorzitter, ik had een interruptie.

De **VOORZITTER**: Ja, sorry, meneer Suna.

De heer **SUNA**: Ik loop niet hysterisch te trillen, hoor, meneer Dercksen. Dus we kunnen het gesprek zo meteen tijdens de lunch voortzetten. Maar mijn vraag ging over dat systeem wat u net noemde, wat u daarmee precies bedoelt. En daarbij ook: u weet toch ook dat er een heel systeem is waarin wordt geregeld op welke manier iemand uiteindelijk wel of niet status krijgt. En dat is in Nederland echt niet makkelijk. Dus op het moment dat je daar doorheen bent gekomen, dat je dan ook, net zoals alle andere Nederlanders, ook rechten hebt.

De heer **DERCKSEN**: Ja, ik weet niet precies wat uw vraag is, maar laat ik toelichten wat ik zojuist gezegd heb. Kijk, Nederland is gebouwd op joods-christelijke-humanistische grondslagen. Ja, het CDA begint al te lachen. Zover zijn we al. Maar daar is dit land op gebouwd. En daar is dit land groot mee geworden. Mensen die van verre komen – en u kunt de langen denk ik zelf best wel aanwijzen – hebben een heel ander systeem. Die denken heel anders over democratie. Die denken heel anders over homorechten, mannen, vrouwen, et cetera. En die problemen – ja, iedereen zit te zwaaien – ziet iedereen.

De **VOORZITTER**: Ja, meneer Dercksen. Ja.

De heer **DERCKSEN**: -elke dag op straat gebeuren.

De **VOORZITTER**: Ik onderbreek u even. Ja. Het is lastig vandaag om met u allen te debatteren, stel ik maar als uw voorzitter vast. Ik herhaal mijn oproep om u allen te beperken tot wat voorligt bij de twee actualiteitenmoties. Wat daarin gevraagd wordt, is helder. En daar kunt u terecht heel erg van mening over verschillen. En dat kunt u tot uitdrukking brengen in uw toelichting en straks in de stemming. Ik zou deze discussie nu echt willen afbreken. De heer Dercksen rondt zijn betoog af.

De heer **DERCKSEN**: Ja, voorzitter, een immigratieland en een verzorgingsstaat gaan niet samen. Elke asielzoeker met een status kost zeshonderdduizend euro per asielzoeker.

Voorzitter, tot slot een opmerking nog richting de gedeputeerde. Hij wil geen doelgroepenbeleid als het gaat om te zien wie een woning zou kunnen krijgen. Dat is vreemd, want we hebben ouderenbeleid, we hebben met de Sociale Agenda een laaggeletterdenbeleid, we hebben ouderenbeleid die we in het openbaar vervoer gratis toegang willen geven. Dus we doen het altijd, behalve als het onderwerp klaarblijkelijk iets te precair is. Dat doet me denken aan Frans Timmermans die de vraag ook kreeg uit de Tweede Kamer om te beschrijven wat de massa-immigratie kostte; en hij weigerde dat. Intussen weten we dat en we hebben het getal zojuist genoemd. Tot zover.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Keller.

Mevrouw **KELLER**: Gelukkig ben ik geen linkse politicus. Ik ben lid van de Partij voor de Dieren en daar ben ik trots op. Ik ben er ook trots op om vertegenwoordiger van de Partij voor de Dieren in de Provinciale Staten te zijn. En een van de pijlers van de Partij voor de Dieren is mededogen. En daar kunnen wij heel veel aan ophangen. Dat houdt onder andere in dat de Partij voor de Dieren opkomt voor de zwaksten in onze samenleving. En daar bedoel ik niet alleen de dieren mee, maar ook de mensen. Daarnaast heb ik zelf op het eiland Lesbos honderden vluchtelingen met hun bootjes aan zien komen: homo's, kleine kinderen, opa's, oma's, complete gezinnen, alleenstaanden. En het was verschrikkelijk om mee te maken, ook de wanhoop van deze mensen en de schrik en niet weten wat ze verder moesten. Maar ik zal nooit het beeld vergeten van een klein meisje van een jaar of vijf. Want de kinderen die bij ons- De mensen die bij ons hotel aankwamen, kregen eten en drinken

van het hotelpersoneel, en de kleine kinderen kregen droge kleren. En er was een klein meisje van vijf en zij kreeg een roze legging. Ik krijg nog kippenvel als ik het erover heb. En dat meisje stond te dansen. En ik dacht: arm kind, jouw ellende begint nu pas. Deze ellende gaat eigenlijk hier in Nederland door, want in mijn werk heb ik te maken met statushouders die zo graag aan de slag willen, die zo graag vrijwilligerswerk willen doen, maar eigenlijk niet weten of ze misschien – nu wonen ze in Leersum – in Zoetermeer komen te wonen. En ze willen zo graag een leven opbouwen. Laten we er alsjeblieft aan meewerken. Voorzitter, u zult begrijpen dat wij tegen deze moties stemmen. Dank u wel.

De heer **DERCKSEN**: Ja, ik weet natuurlijk niet meer wat ik mag vragen of niet. Maar volgens mij bent u op de Griekse eilanden geweest en de mensen die daar aankwamen, kwamen uit Turkije. Dat betekent dus dat volgens de verdragen die er zijn, die mensen daar illegaal aankwamen. Dus u heeft meegeholpen aan een illegale activiteit.

De **VOORZITTER**: Nou, meneer Dercksen-

De heer **DERCKSEN**: En daarnaast is het bekend dat de aanslagplegers van-

De **VOORZITTER**: Ja, ik wil hier gewoon echt niet mee doorgaan. Dit dient geen enkel doel. Het heeft niks te maken met de twee actualiteitenmoties.

Ja, wat mij betreft hoeft u daar ook niet-

Mevrouw **KELLER**: Ja, ik wil toch- Ik was daar als toerist en ik schaamde me helemaal te pletter. Ik heb nergens aan meegewerkt.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Ik ben nu bij de volgende fractie en dat is de fractie van de SP.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Eggermont.

De heer **EGGERMONT**: Voorzitter, ik zal niet een groot deel van de discussie herhalen. De woningcrisis in Nederland is groot. En de eerste problematiek daarbij is de grondpolitiek. Ten tweede het beleid van de afgelopen tien jaar ten aanzien van sociale woningbouw, ten aanzien van de afbraak. Wij gaan als socialisten niet toestaan dat mensen tegenover elkaar uitgespeeld worden. Ik zeg expliciet hier 'tegen elkaar uitgespeeld worden', want we hebben dit debat ook gehad in de commissievergadering. En in de commissievergadering heb ik de heer Dinklo heel uitdrukkelijk gevraagd waarom hij statushouders tegenover inwoners van Utrecht zet alsof statushouders geen inwoners van Utrecht zijn. En daarom noem ik het 'uitsluiten' en daarom noem ik het 'tegenover elkaar zetten'. En toen kwam ook de aap uit de mouw. Want toen zei de heer Dinklo uiteindelijk ook: het gaat hier om statushouders tegenover Nederlanders. Oké, helder. Dat was de tegenstelling, waar het in de commissievergadering uiteindelijk op neerkwam: die tegenstelling. En dat is de reden waarom ik op geen enkele manier hier deze tegenstelling wil ondersteunen. Op geen enkele manier. Ik snap ook totaal niet waarom een meneer Dinklo geen cijfertjes boven water kan halen. Ik google één ding hier ter plekke en ik kom in een keer bij de Utrecht Monitor uit en dan lees ik dat er in 2021 2.287 statushouders in de gemeente Utrecht zijn. Alle gemeenten horen dat soort cijfers gewoon simpelweg te hebben. Er is geen enkele reden dat we ook provinciaal nog eens een keer hier een dashboard voor oprichten. En de doelstelling van het dashboard heeft de heer Dinklo daarnet ook ontzettend duidelijk neergezet en dat is namelijk om diezelfde tegenstelling – namelijk door net te doen alsof het woningtekort in Nederland door statushouders komt –

zogenaamd aan te gaan tonen. En dat is het doel van de heer Dinklo en daar werken wij niet aan mee. Wij stemmen tegen beide moties.

De heer **DINKLO**: Nou ja, ik heb wel een vraag aan de heer Eggermont. Misschien kan hij dat na deze vergadering aan mij per mail toesturen. Ik heb geprobeerd- De aantallen statushouders zijn mij ook bekend. Maar het gaat erom hoeveel woningen naar statushouders gaan als percentage van het totaal aantal sociale huurwoningen wat vrijkomt. Dát geeft inzicht. En als de heer Eggermont die cijfers heeft en gedeputeerde wil ze niet geven, dan ontvang ik ze graag per mail. Dus bij deze de vraag aan de heer Eggermont of hij dat mij toe kan sturen.

De **VOORZITTER**: Eerst even een vraag aan de heer Eggermont. Ja, mevrouw Koelewijn, even uw microfoon uit.

De heer **EGGERMONT**: Die cijfers staan dus op Utrecht-Monitor.nl.

De **VOORZITTER**: U kunt elkaar daarin vinden.
Mevrouw Koelewijn.

Mevrouw **KOELEWIJN**: Voorzitter, die cijfers staan heel goed vindbaar ook inderdaad op allerlei websites van het ministerie van Binnenlandse Zaken, zijn terug te vinden op websites van EDES onder andere. Daar heb ik ook vanochtend nog mee gesproken. Daar kun je precies zien welk percentage in 2020 is toegewezen, wat er ook in 2021 verwacht wordt toe te wijzen. En er is ook heel helder en duidelijk ook inderdaad op gemeentelijk niveau een en ander terug te vinden. Dus ik ben inderdaad net zo verbaasd als de heer Eggermont over deze uitspraak. Dank u wel.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Van den Dikkenberg.

De heer **VAN DEN DIKKENBERG**: Voor ons liggen twee moties van JA21. Ik breng het nog maar in herinnering, want we kunnen het wellicht vergeten.

De eerste motie is een wettelijke taak als het gaat om de middenoverheidsfunctie die we daarin verrichten. Laten we die vooral wel blijven uitvoeren, want als we dat nu te grabbel gooien: waar eindigt het? We hebben daar gewoon simpelweg een taak in uit te voeren.

En daarbij ook belangrijk dat we inderdaad end of pipe zitten van een inhumane asielbeleid. Dat moet in Den Haag opgelost worden. Wij zitten nu niet op de stoel om dat op te lossen. Ik zou wel aan de gedeputeerde willen vragen of hij dat nog een keer als signaal mee kan nemen, dat we wellicht een beter asielsysteem kunnen krijgen. En dat hij daar vooral mee aan de slag gaat, want dat is buitengewoon inhumane.

Dan de tweede motie. Dat is de monitoring. Daar sluit ik eigenlijk wel deels aan bij de SP. Veel gegevens zijn al beschikbaar, het is alleen het koppelen van beschikbare gegevens. Wat ons betreft, ja, wij kunnen dat inzicht wel krijgen. Als je ook kijkt naar de verloopmonitor in de sociale woningen, het aantal gehuisveste statushouders dat twee keer per halfjaar van alle gemeenten in Nederland wordt bijgehouden. Dus die is al deels beschikbaar. Ik vind niet dat we daarin als provincie zijnde actief hoeven te faciliteren. Dus we zullen die ook niet steunen. Dank u wel.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Hoek.

Mevrouw **HOEK**: We hebben het hier natuurlijk al heel vaak over gehad. Het speelt allemaal ook al heel lang. Wat 50PLUS wil zeggen, is eigenlijk dat het systeem gewoon niet klopt. Ik wil wel zeggen: het woningtekort komt niet door de statushouders, maar door het systeem. Dat we te weinig werknemers hebben, komt ook door het systeem. En zo kan ik nog wel even doorgaan. Want onder de statushouders of wat dan ook, daar zitten heel bekwame, goed opgeleide mensen – ook tot aan artsen toe – die zo ingezet zouden kunnen worden in het probleem waar we nu mee zitten, met alle patiënten met corona in de ziekenhuizen. Ze moeten procedures doorlopen, et cetera, et cetera en noem maar op allemaal. Dus 50PLUS heeft zoiets: laten we gewoon met zijn allen lobbyen en richting de Tweede Kamer om eens te kijken van 'doe daar eens wat aan'. Op dit moment zijn we ons nog aan het beraden of we met deze moties meegaan. Tot zover, voorzitter.

De heer **SUNA**: Voorzitter, ik ben verbaasd over wat mevrouw Hoek als laatste zei: u bent zich aan het beraden. Waar zit uw twijfel of u de moties zal steunen of niet?

Wat ik net gezegd heb. En ik wil gewoon nog even met mijn achterban hierover beraden, gewoon in zijn algemeenheid. Dat is ons goed recht. Ook een recht.

De **VOORZITTER**: Ja, nee, dat is zeker zo, mevrouw Hoek. Dank u wel. Dan hebben we nu de gelegenheid voor de gedeputeerde, die ik niet zou willen aanmoedigen om op de hele discussie te reflecteren. Maar misschien heel kort als er nog een directe vraag in zijn richting is gesteld, die te beantwoorden.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan gedeputeerde Van Muilekom.

Gedeputeerde **VAN MUILEKOM**: Ja, ik ga niet herhalen wat ik al eerder gezegd heb in mijn eerste termijn. Ook ga ik het debat wat gevoerd is niet herhalen. Er zijn een paar vragen aan mij gesteld.

Er is een vraag gesteld door de heer De Brey van de VVD over de Sociale Agenda. De Sociale Agenda is niet iets apart. Het valt terug op bestaande programma's. Dus in het Programma Versnelling Woningbouw en het woningbeleid wat we hebben, hebben we staan dat we geen doelgroepenbeleid hebben. Dus dat is het verhaal.

Even kijken waar nog meer vragen liggen. Nou ja, een belangrijk iets is wat mevrouw Koelewijn net ook inbracht. Er zijn gewoon vanuit verschillende bronnen bepaalde gegevens. Ik denk dat we vooral die gegevens daar neer moeten leggen waar ook verantwoordelijkheid ligt. Dus als je het hebt over het rijk, dan gaat het over het immigratiebeleid, dan gaat het over de inburgering. Hebben we het over de gemeenten, die hebben een huisvestingsverordening. Ik geloof dat de heer Suna of iemand anders vertelde dat: ja, er zijn gemeenten die geen voorrang geven aan statushouders. Maar de gemeente bepaalt zelf welke groep urgenten ze hebben en hoe ze daarmee om willen gaan. En de corporaties hebben ook allerlei informatie. Dus ik wil het echt heel zuiver houden.

Even kijken of er nog een vraag was. Ja, de heer Van den Dikkenberg over het asielbeleid, het asielsysteem. In de PRT, de provinciale regietafel, hebben we het er vaak over met de gemeenten hoe eigenlijk iets opgebouwd is in 2015, vervolgens allemaal afgebroken is en alles moet nu in een keer allemaal opgehaald worden. Dus wij zijn echt voor continuering. Dat hebben we ook met onze rijkspartners al uitgesproken, de continuering van het beleid: als we nu een bepaald iets op gaan bouwen qua voorzieningen, hou die in stand; en hoe die vooral in stand voor álle woningzoekenden. En dan kan het best weleens een keer zijn dat er een piek komt in de huisvesting van statushouders, maar dan vervolgens hebben we wel weer een piek van starters of een piek van arbeidsmigranten. Dus hou die voorzieningen gewoon in stand en ga dat niet, als er weer allerlei geluiden zijn dat er in een keer iets uit de grond gestampt moet worden. Dat is echt

iets, dat hebben we al teruggegeven. En dat is wel iets wat echt een leerpunt is vanuit 2015. En we hopen, wat nu opgebouwd is, dat we daar meer continuïteit in krijgen.

Mevrouw **KOELEWIJN**: Ik heb alleen aanvulling op hetgeen wat gedeputeerde zegt. Ik wil graag verwijzen naar het Adviesrapport Een thuis voor iedereen. Dat is in juli van dit jaar gepubliceerd door het ministerie van BZK. Dat is samengesteld met verschillende doelgroepen en ook organisaties en ministeries. En geeft een heel goed beeld van alle aandachtsgroepen waar we in Nederland mee te maken hebben. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dan heeft de heer Dinklo de gelegenheid tot het spreken van het laatste woord in dit debat tenminste.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Dinklo.

De heer **DINKLO**: Ja, ik ga niet het hele debat overdoen. Ik wil toch wel graag even wat opmerkingen maken. Ik ben de politiek ingegaan om gewoon hoe lastig de vragen ook zijn die voor ons liggen, dat wel helder te maken en dat we daar ook gewoon duidelijk een antwoord op kunnen krijgen. Ik moet zeggen, ik ga niet de woorden herhalen, maar dat er suggesties worden gedaan alleen ook over dat we mensen tegenover elkaar opzetten of anderszins, dat werpe ik echt verre van mij. Het gaat ons er puur om dat we hier te maken hebben met een capaciteitsvraagstuk en 'wie geef je het huis en wie niet'. En dat is gewoon wat mij betreft de keuze waar wij het graag over willen hebben. En hoe lastig deze keuze ook is, hoe moeilijk het ook is- Ik heb alle verhalen gehoord. Als iemand met vluchtelingen heeft samengewerkt, dan ben ik het wel; in een paar landen. Dus ik begrijp het heel erg goed. En daarom zeg ik ook duidelijk dat er humane opvang moet komen voor iedereen. Dus dat wil ik eigenlijk nog wel benadrukken. Maar dat is wat we met deze moties willen. En dat is in ieder geval vind ik waarvoor ik de politiek in ben gegaan, dat we lastige keuzes duidelijk maken en dat daar gewoon standpunten over kunnen worden ingenomen en we daar keuzes in kunnen maken. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dan is het debat op dit punt afgerond.

De discussie wordt gesloten.

De **VOORZITTER**: Ja, het is al royaal lunchtijd, maar mevrouw Bruins Slot staat klaar om te reageren op de laatste actualiteitenmotie van de PVV. Dus ik stel voor dat wel te doen. Dan kunnen we daarna de vergadering sluiten.

Dus even een ogenblikje – meneer Van Muilekom, dank u wel – om mevrouw Bruins Slot in de gelegenheid te stellen om haar zetel in te nemen.

16.

Actualiteitenmotie 124 Geen beleid zonder data, ingediend door PVV

De **VOORZITTER**: Mevrouw Bruins Slot, van harte welkom in onze vergadering.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Dercksen voor een toelichting op de motie.

De heer **DERCKSEN**: Ja, ik was hem bijna vergeten in alle hectiek, voorzitter.

Voorzitter, even kort waar deze motie niet over gaat. Die gaat niet over het feit dat het onduidelijk is of stikstof daadwerkelijk invloed heeft op de geobsedeerde ecologen en die door ecologen aangelegde natuurgebiedjes. Het gaat niet over het feit dat we volgens de Habitatrictlijn moeten streven naar een gunstige instandhouding zonder te weten op welke termijn en wat dat nou precies betekent. Het gaat ook niet over de juridische status van een aantal planten. Het gaat ook niet over het feit dat zelfs als je alle menselijke activiteiten elimineert veel natuurgebieden volgens de modelletjes helemaal niet kunnen voldoen aan de stikstofeisen. En het gaat ook niet over het feit dat je tegen Brussel kan zeggen dat de maatregelen die je zou moeten nemen volstrekt onzinnig en onredelijk zijn, waardoor je er met een pennenstreek vanaf zou kunnen zijn, van het hele stikstofgedoe.

Voorzitter, deze motie gaat over de meetgegevens, de feiten. Of beter, het ontbreken daarvan. In een van de laatste vergaderingen hier gaf de CDA-fractie aan eventueel mee te willen werken aan een college dat boeren onteigent vanwege fictieve stikstofruimte. Ze willen dus meewerken aan gelegaliseerde diefstal.

En dan de actualiteit, voorzitter. De fractie van JA21 stelde in de Tweede Kamer vragen over de stikstofdepositie, natte en droge, en of die de afgelopen dertig jaar wel gemeten was. Het antwoord, voorzitter, was ontluisterend. Er waren acht tijdelijke onderzoeken gedaan van '92 tot 2008. En de laatste dateert dus van dertien jaar geleden. En dan zijn er nu nog drie permanente metingen. En alleen van droge depositie drie in heel Nederland. En zowel die oude als die lopende metingen betreffen luchtmetingen die via modelletjes worden omgerekend naar feitelijke depositie; waarvan we eigenlijk nu al weten dat die haaks staat op een enkel onderzoek dat er ooit echt naar depositie is gedaan en onderzoek in Denemarken bijvoorbeeld. We weten dus niet – formeel nu bevestigd door het kabinet – wat de feitelijke depositie is en of die dus wel boven bepaalde drempelwaarden uit komt, waarboven sommige plantjes last zouden kunnen ondervinden. We hebben geen idee. En de definitie van de kritische depositiewaarde is: de hoeveelheid stikstofdepositie, waarvan wetenschappelijk gezien niet kan worden uitgesloten dat deze negatieve gevolgen heeft voor de natuurkwaliteit. Dat is een definitie die een serieuze wetenschapper onwaardig zou zijn. En daarnaast is natuurkwaliteit een arbitrair begrip. Deze provincie heeft vele hectaren bos gekapt. Niet zo heel lang geleden hebben ze plantjes neergezet en ze noemden het 'natuur', terwijl de inwoners natuurkwaliteit van die bossen veel hoger achtten.

Wat we ook helemaal niet meten, en dus niet weten, is uit welke bron die depositie afkomstig is. U weet, de bronnen die links Nederland niet uitkomt, zitten niet in de modelletjes, hè. Om die van biomassa maar eens te noemen. Stikstof als gevolg van zogenaamde duurzame energie doen we ook niet meetellen. Het is een schijnwereld van nepmodelletjes in een parallel universum van modelleurs.

En daarnaast is er nooit regelmatig onderzoek gedaan naar de samenstelling van de bodem van de natuurgebieden. Geen analyse van verzurende stoffen als stikstof en zwavel. Ook dat heeft het kabinet geantwoord op de vragen van de heer Eppink van JA21. We hebben ontelbare variabelen uit het heden en verleden, we kennen ze niet en we geven stikstof en de boeren en de automobilisten de schuld.

Voorzitter, samenvattend. Het kabinet bevestigt dat de provincie meewerkt aan beleid zonder te weten wat die feitelijke depositie is. Daardoor weten we niet wat de drempelwaarde van planten is – niet van modelletjes, maar van feitelijke planten – en of die worden overschreden. De provincie voert beleid zonder te weten wat de bronnen van die depositie zijn. Sommige bronnen tellen we wel en sommige niet mee. En we weten zelfs niet van de ontwikkeling van de bodemkwaliteit is in Natura 2000-gebieden. Het staat zwart op wit in het antwoord van het kabinet op vragen in Den Haag.

Voorzitter, heb ik dan de illusie dat deze motie het gaat halen? Natuurlijk niet. Maar het doel van waarom wij hier zitten, is dat we het bestuur controleren op basis van de feiten. En ik zal tot de laatste dag dat ik hier zit dat blijven doen. Tot zover.

De **VOORZITTER** deelt mee dat de volgende motie is ingekomen:

Motie M124 van het lid Dercksen (PVV) inzake Geen beleid zonder data.

Provinciale staten van Utrecht in vergadering bijeen op 15 december 2021, ter behandeling van Actualiteitenmotie 124 Geen beleid zonder data, ingediend door PVV.

Constaterende dat:

- Het rijk heeft aangegeven dat er noch bodemonderzoeken zijn gedaan in de natuurgebieden, noch dat er feitelijke stikstofdepositiemetingen zijn gedaan waarbij tevens de bronnen van herkomst zijn komen vast te staan, waardoor het volstrekt onduidelijk is of deze depositie invloed heeft en welke bron welke invloed zou kunnen hebben.

Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:

- Geen actief stikstofbeleid te voeren totdat deze gegevens bekend zijn.

En gaan over tot de orde van de dag.

De motie maakt deel uit van de beraadslaging.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan gedeputeerde Bruins Slot voor een reactie.

Gedeputeerde **BRUINS SLOT**: Ik dank de heer Dercksen ook voor zijn uitgebreide toelichting. Voorzitter, we weten nooit van tevoren of een motie het wel of niet haalt, alleen de heer Dercksen roept in deze motie op om geen actief stikstofbeleid te voeren. Dat zou ik toch echt willen ontraden, want vermindering van stikstofuitstoot is nodig om de natuur te herstellen en ook maatschappelijke en economische ontwikkelingen in deze provincie mogelijk te maken. Aan de ene kant werkt de provincie hard aan een robuuste natuur en aan de andere kant staat de provincie ook voor een enorme woningbouwopgave. Het aannemen van deze motie zou echt negatieve gevolgen hebben. Op het moment dat we geen actieve stikstofaanpak meer hebben, dan gaat het ten koste van het herstel van de natuur, want dat doen we ook in het kader van stikstof, maar ook in het kader van de maatschappelijke en economische ontwikkelingen. Het zou namelijk een stop op de vergunningverlening zijn. En dat zijn ook de vergunningen die boeren, bouwers en andere ondernemers nodig hebben om hier woningen te bouwen en bedrijven voort te zetten. Het oplossen van de stikstofproblematiek is dus urgent. En vanwege het dictum van deze motie om geen actief stikstofbeleid te voeren, ontraad ik de motie, voorzitter.

De **VOORZITTER**: Dan kijk ik even naar de fracties of zij behoefte hebben om te reageren. GroenLinks.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Van Elteren.

Mevrouw **VAN ELTEREN**: Laat ik beginnen aan te geven dat we blij zijn met de reactie van gedeputeerde op deze motie en dat we ons daarbij aan kunnen sluiten. GroenLinks is groot voorstander van het beschermen van natuur en ook het zo snel mogelijk aanpakken van het stikstofprobleem door stikstofuitstoot te verminderen en de natuur te versterken. Talloze deskundigen geven ook duidelijk aan dat de stikstofuitstoot in rap tempo moet halveren om verslechtering van de meest kwetsbare natuurgebieden verder te voorkomen. De stikstofcrisis vraagt niet om afwachten, maar om aanpakken. En nietsdoen

is wat GroenLinks betreft absoluut geen optie. Het is dan vast ook geen verrassing als ik aangeef dat wij deze motie niet steunen.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Van Gilse.

Mevrouw **VAN GILSE**: Vanaf het begin van de stikstofcrisis in 2019 roepen wij als VVD ook vanaf begin af aan: onderzoeken zijn belangrijk; metingen zijn belangrijk; en het is belangrijk om dat te doen in hoeverre dat mogelijk is. Aan de andere kant sluit ik mij volledig bij de woorden van gedeputeerde Bruins Slot aan op het gebied van als je geen beleid voert, wat er dan gebeurt. Alles staat stil, maar ook de rechter, die verandert niet. We hebben een onafhankelijke rechter en die zegt nog steeds 'ho' als je dan woningen wilt bouwen, infrastructuur voor elkaar wilt krijgen, andere maatschappelijke ontwikkelingen wil laten plaatsvinden. Dus dan gebeurt er niks. Dan wordt de provincie op slot gezet. En dat lijkt me in geen enkel geval wenselijk. Dus wij stemmen tegen de motie.

De heer **DERCKSEN**: Ja, ik weet eigenlijk helemaal niet of dat [een interruptie] past in wat we hadden afgesproken, hoor. Maar waar oordeelt een rechter op? Een rechter oordeelt op de wetten die je hebt. Dus als je de wetten aanpast – en dat zou je moeten doen als je de data niet hebt – en je zegt tegen Brussel 'luister, vrienden, wat wij destijds gedaan hebben, een aantal ambtenaren hebben allerlei natuurgebiedjes aangewezen die zonder menselijke activiteit óók te veel stikstof hebben', dan ben je ervan af. Dan ben je morgen klaar. Dus kom nou niet aan met 'de rechter oordeelt', want je bent als politici verantwoordelijk voor de wetten die je maakt. De rechter toetst de wetten en wij gaan over de wetten – althans, in Den Haag, maar de politici, de volksvertegenwoordigers, het gaat over de wetten.

De **VOORZITTER**: Wat is uw vraag, meneer Dercksen?

De heer **DERCKSEN**: Nou ja, of ze dat onderkent dat de rechter de wetten toetst en dat wij over wetten gaan. Dus als wij de wetten veranderen, dat de rechter geen ingreep kan doen op woningbouw, wegenbouw, you name it.

Mevrouw **VAN GILSE**: Als de heer Dercksen het niet eens is met de geldende wet- en regelgeving, dan raad ik hem aan om in een ander gremium te gaan zitten.

De **VOORZITTER**: Dan kom ik nu bij de fractie van JA21. Geen woordvoering?

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Westerlaken.

De heer **WESTERLAKEN**: Als de heer Dercksen alle debatten en discussies die we in dit huis gevoerd hebben over het stikstofprobleem, dan kan hij weten dat het CDA ook altijd heel kritisch is geweest ten opzichte van het AERIUS-systeem, de metingen, et cetera. We hebben echter nooit gezegd dat je geen stikstofbeleid moet gaan ontwikkelen zolang we nog niet over misschien zeven cijfers achter de komma beschikken, want uiteindelijk zal dat ongeveer het resultaat zijn van alle onderzoeken en wijzigingen van meetsystemen die we kunnen krijgen. In die zin stem ik volledig in met wat gedeputeerde heeft gezegd: als we deze motie aannemen, leggen we alles stil. En daarbij is niet alleen de natuur niet gediend, maar daarbij is ook de rest van onze economie niet gediend.

Overigens, zeg ik erbij, ik ben echt jaloers op de heer Dercksen, hoe hij in één zin dingen kan framen, zoals hij dat gedaan heeft over mijn bijdrage met betrekking tot de onteigeningen.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw De Widt.

Mevrouw **DE WIDT**: Zoals door een aantal voorgangers al is aangegeven, is er wat onze fractie betreft voldoende onderbouwing waarom er wél een stikstofbeleid is en we daar ook mee verder moeten gaan. En de motie is dermate algemeen gesteld, dat mijn fractie hier niet mee zal instemmen.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Krijgsman.

Mevrouw **KRIJGSMAN**: De Partij van de Arbeid kan zich helemaal vinden in de woorden van gedeputeerde. Wij zullen deze motie daarom ook niet steunen. Daar wilde ik het bij laten, voorzitter.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer De Harder.

De heer **DE HARDER**: Ja, laten we dan met een verrassende zin beginnen: wij delen met de PVV de behoefte aan steeds meer inzicht in dit dossier. Niet voor niets drongen we eerder natuurlijk al aan op bodemmetingen ook buiten Natura 2000-gebieden. Maar de bewoording in deze motie, dat het volstrekt onduidelijk is of er effecten zijn en welke bron daarvoor verantwoordelijk is, delen wij op geen enkele manier. Daar is voor onze fractie ruim voldoende informatie voor beschikbaar. Wij steunen deze motie dan ook zeker niet.

De **VOORZITTER**: Meneer Dercksen, straks het laatste woord, hè? Ja, dat is goed. Ja.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Keller.

Mevrouw **KELLER**: Wij steunen deze motie niet.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Poppe.

Mevrouw **POPPE**: Wij delen inderdaad met de PVV het feit dat wij ook vinden dat er veel meer gemeten zou moeten worden. Er wordt veel te weinig gemeten en we weten ook eigenlijk te weinig. Aan de andere kant weten we wél dat nietsdoen ook geen optie is voor ons. En de motie van de heer Dercksen, die wij niet gaan steunen, die zou ik willen samenvatten met: we hebben hier een mooie zwemplas, maar we weten niet hoe diep het water is; dus we stellen maar geen badmeester aan. Daar wilde ik het bij laten.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Van den Dikkenberg.

De heer **VAN DEN DIKKENBERG**: We hebben het best lastig gehad toen we deze motie lazen: hoe gaan we ons hier toe verhouden? Maar hij is wel dermate algemeen gesteld dat die, ja, als we dit aannemen, dan volg ik gedeputeerde wel: dan zetten we de hele provincie schaakmat.

Een vraag aan de heer Dercksen: waarom staat er niet bijvoorbeeld dat we het tienpuntenplan van het Stikstofcollectief overnemen? Dan voeren we wel stikstofbeleid, maken we ook stappen en meter, gaan we ook monitoren, en dergelijke. En dan kunnen we in ieder geval stappen vooruit zetten uit een impasse waar we toch uit moeten. Want ik ben het zéér eens met de heer Dercksen dat we meer moeten gaan meten. Het is natuurlijk ongelofelijk raar dat we miljarden gaan uitgeven op basis van berekende stikstofdeposities

in AERIUS waar we met een beleidswijziging een uitstoot af kunnen kappen van die eerst oneindig meetelde en in één keer naar 25 kilometer. Dat is input voor een model en we gaan straks miljarden op basis van dat modelletje uitgeven. Daar moeten zeker veel meer metingen aan ten grondslag liggen voordat we daar überhaupt iets van validatie van zo'n model kunnen doen. Dus volgens mij, ik ben heel benieuwd naar de bronnen van de heer De Harder als hij zegt dat hij voldoende gegevens heeft van de herkomst van stikstof in gebieden. Dan zie ik die rapporten graag tegemoet, want volgens mij is dat juist precies wat nog ontbreekt. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: U stelde een vraag aan de heer Dercksen, maar die neemt hij in zijn slotbetog – ja – mee.

De heer De Harder.

Uw microfoon nog uit, mevrouw Hoek.

Mevrouw **HOEK**: De microfoon is aan.

De **VOORZITTER**: Ja, u mag hem nog even uitdoen, want de heer De Harder heeft nog even het woord.

Mevrouw **HOEK**: O, sorry.

De heer **DE HARDER**: Ja, de heer Van den Dikkenberg stelt natuurlijk ook een vraag aan ons. Ja, wij baseren ons gewoon op het RIVM dat in tachtig natuurgebieden meet, de depositie meet. En ook op het onderzoek van de heer Hordijk naar de toepasbaarheid van de rekenmethodieken. Daar staat dat die op nationale schaal van voldoende tot goede kwaliteit zijn en doelgeschikt. Daar vertrouwen wij gewoon op, dat die modellen dus voldoende zijn met de valideringen vanuit de metingen die het RIVM wel doet om hier de conclusies op nationale schaal aan te verbinden.

De heer **VAN DEN DIKKENBERG**: De heer De Harder was specifieker. Dat ging namelijk over de herkomst van stikstof, waarin hij aangaf dat hij daar voldoende inzicht in had. En dat ontbreekt juist in de onderzoeken in natuurgebieden. Daar wordt wel stikstof aangetroffen of niet, maar dat is nou precies wat juist ontbreekt. Dat is het inzicht van wat is de bron van de aangetroffen stikstof.

De heer **DE HARDER**: Ja, voorzitter, voordat we er een compleet stikstofdebat van gaan maken. Als reactie: het gaat hier om maatregelen op nationale schaal, waarmee we bezig zijn, om een stikstofdeken te realiseren en rondom natuurgebieden piekbelasters proberen die naar beneden te krijgen. Dat is wat er gebeurt. Daarvoor is voldoende informatie beschikbaar binnen de modellen, binnen de metingen die er zijn om daar conclusies uit te rekken. Dat is inderdaad niet op drie cijfers achter de komma. Dus moet je ook niet op drie cijfers achter de komma maatregelen gaan treffen. Maar de informatie die er nu is, is ruim voldoende om op de schaal waarop we nu handelen maatregelen te nemen.

De **VOORZITTER**: Er komt volop gelegenheid om over dit onderwerp verder te praten, weet ik van gedeputeerde.

De heer Dercksen misschien tot slot nog een reactie hierop?

De heer **DERCKSEN**: Ja, maar hoe kan je nou zeggen dat het voldoende is als je niet weet wat de bron is – om er maar één element eruit te halen – van de stikstof. We zien hier in de noordwestelijke natuurgebieden van

Utrecht, die hebben een enorme belasting van biomassacentrales. Maar wij moeten tachtig kilometer rijden. En boeren worden onteigend. Hoe kan je dan zeggen dat je voldoende informatie hebt voor beleid? Hoe werkt dat in hoofden bij politici?

De **VOORZITTER**: Nog tot slot, meneer De Harder en dan ga ik echt naar mevrouw Hoek.

De heer **DE HARDER**: Dat werkt in het hoofd van deze politicus zo dat ik de mensen die daarvoor geleerd hebben, vertrouw, voorzitter. Dus er zijn hier mensen, die hebben hiervoor gestudeerd. Die maken deze modellen. Er is een buitengewoon intelligente man geweest, hij heeft een rapportage over de rekenmethodiek gemaakt. Dat heeft ook geleid tot aanpassing in de rekenmethodieken zoals we die nu kennen. En die man komt tot de conclusie dat het doel geschikt is voor waar we het nu voor gebruiken. En als de heer Dercksen tot de conclusie komt dat we niet weten wat de bron is en vervolgens weet hij te stellen dat het in het noordwestelijk deel van Utrecht door de biomassacentrales komt, dan weet ik ook niet waar hij dat dan vandaag haalt.

De **VOORZITTER**: Goed, ik stel voor om dit interessante debat op een ander moment voort te zetten.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Hoek.

Mevrouw **HOEK**: Het is inderdaad zo dat er heel vaak dingen gedaan worden of bedacht worden of besloten worden, die niet helemaal duidelijk zijn van hoe het werkelijk zit. Dit is dan nu zo'n voorbeeld. Inderdaad, die agrariërs, daar speelt van alles. En mijn hart zit echt bij de agrariërs, ook vanwege de zonnevelden.

Wat je eigenlijk heel zelden ziet, is namelijk dat gras eigenlijk ontzettend goed bijdraagt aan de verwerking van CO₂; ik noem dan maar even iets. Dat weten alle mensen die uit het agrarische gebied komen en ermee te maken hebben, die weten dat. Dus in het kort samengevat: 50PLUS zal deze motie steunen. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Ik kijk nog even of mevrouw Bruins Slot nog aanleiding ziet om kort te reageren?

De **VOORZITTER** geeft het woord aan gedeputeerde Bruins Slot.

Gedeputeerde **BRUINS SLOT**: Ja, voorzitter, kort. Meerdere fracties en ook de heer Dercksen hebben het belang aangegeven om wel verder te onderzoeken en te meten. Dat doen we ook met de natuurdoelanalyses en we komen ook met het handelingskader waar we meer op zullen schrijven bijvoorbeeld over de LESA-systematiek. En daarin zijn we ook bezig als het gaat over het regiodeel Foodvalley om een meetnetwerk eigenlijk uit te brengen. Dit soort aspecten van hoe we de kennis weer verder opbouwen – zoals mevrouw Van Gilse ook heeft aangegeven – meer inzicht krijgen in ook de achtergronden – zoals de heer De Harder aangeeft – dat pakken we ook op in het handelingskader. En in het handelingskader – zeg ik ook tegen de heer Van den Dikkenberg – komen ook een aantal aspecten van het tienpuntenplan, het stikstofplan, terug. Dus dan kan de heer Van den Dikkenberg ook bij het handelingskader, wat de Staten als statenvoorstel voorgelegd krijgen, kijken of dat een goede invulling geeft aan de verschillende suggesties die vanuit de natuurpartijen, maar ook vanuit het Stikstofcollectief, zijn gegeven. Voorzitter, dat

handelingskader ligt ongeveer in februari bij de commissie RGW, maar zeker, zoals de voorzitter ook aangaf, is er ook de komende RGW in januari ook weer een moment om met elkaar door te praten over de stikstofaanpak in het kader ook van de propositie die we als gezamenlijke provincies hebben gedaan, voorzitter.

Overigens nog één ding. Wil ik er nog steeds aan herinneren- Want deze Staten hebben een motie aangenomen waarbij ze uitdrukkelijk hebben aangegeven dat de aanpak van stikstof vrijwillig zou zijn. Die motie staat nog steeds, omdat die in meerderheid is aangenomen. Daar wil ik nog wel naar verwijzen, omdat op een aantal punten ook het woord 'onteigenen' werd gebruikt. Maar deze Staten zelf hebben tot nu toe richting gegeven aan het college om een vrijwillige aanpak te volgen.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Dercksen voor het slotwoord.

De heer **DERCKSEN**: Ja, maar om 14.00 uur komt er een persconferentie over een nieuw kabinet. En dan is alles weer anders.

Ja, voorzitter, het is niet veel anders dan dat ik had verwacht. Je kan tegen een muur praten. We kennen de bronnen niet. Sommige bronnen doen ook gewoon niet mee in de modelletjes. U kunt ze heel goed vinden, de modellen, en heel deskundig, maar de emissie van stikstof door biomassa, dat wordt gewoon niet meegerekend. Er worden alleen de bronnen meegerekend die ze uitkomen. Ik vergelijk het weleens een beetje met de definitie van voetbal: je hebt 22 man aan de bal en uiteindelijk wint Duitsland. Maar het stikstofbeleid is: je hebt honderdduizend variabelen, maar uiteindelijk heeft de boer de schuld. En dat is wat er aan de hand is. Het is net zo'n dogma en een religie als het klimaatbeleid aan het worden. We kijken niet meer naar wat de data zijn, we doen maar wat, wat ze uitvoeren. En ik kan me niet voorstellen dat er een politicus is die beleid uit wil voeren zonder de feiten te kennen. Althans, daar ben ik niet van. En daar zal ik niet van worden ook.

De **VOORZITTER**: Dan hebben we de beraadslagingen rond deze actualiteitenmotie ook afgerond en kijken we om 17.00 uur met elkaar tijdens de digitale Statenvergadering wat u daarover wilt stemmen.

Dank ook aan mevrouw Bruins Slot.

De discussie wordt gesloten.

17.

Sluiting

De **VOORZITTER**: Dames en heren, we zijn aan het einde gekomen van de vergadering. Ik zie inderdaad, zoals de heer Dercksen zegt, dat om 13.30 uur de persconferentie begint over het nieuwe kabinet. Dus daar zijn we in ieder geval op tijd voor.

Ik wil ook even van de gelegenheid gebruikmaken om iemand in ons midden veel dank te zeggen: Esther IJsbrandij. Ze zit helemaal daar achter. Haar rol al overgedragen aan Manouk Miltenburg. Maar Esther gaat de griffie verlaten, maar gelukkig de provincie Utrecht niet. Ze gaat bij een van de domeinen werken. Esther, enorm bedankt voor je jarenlange inzet voor Provinciale Staten. Ik denk dat we dat met een applausje kunnen onderstrepen. Heel veel succes in je nieuwe rol.

[applaus]

De **VOORZITTER**: Dames en heren, dan sluit ik deze voorbereidende Statenvergadering af en nodig u graag uit om om 17.00 uur aan de digitale Statenvergadering deel te nemen. Dank u wel.

De **VOORZITTER** sluit de vergadering om 13:22 uur.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van Provinciale Staten van Utrecht van 9 februari.

De voorzitter,

De griffier,

Toezeggingen

11.

Actualiteitenmotie 119 Aanpassingen N401 Kruispunt Spengen – Kockengen, ingediend door 50PLUS e.a.

en

12.

Actualiteitenmotie 120 Onderzoek naar de verbetering van de verkeersveiligheid op provinciale wegen, ingediend door ChristenUnie e.a.

Gedeputeerde **SCHADDELEE** zegt toe te kijken welke aanvullende maatregelen getroffen kunnen worden om de verkeersveiligheid op het kruispunt N401 Spengen – Kockengen te verbeteren.

Gedeputeerde **SCHADDELEE** zegt toe in het Netwerkperspectief Provinciale Wegen wat in april 2022 zal worden gepresenteerd een overzicht op te nemen met de hotspotlocaties wildaanrijdingen. In het vervolg van het proces zullen maatregelen worden bepaald, prioritering worden aangebracht, alsmede ook een planning worden opgesteld in het brede kader van alle hotspots die aandacht behoeven.

Index

Actualiteitenmotie 119 Aanpassingen N401 Kruispunt Spengen – Kockengen, ingediend door 50PLUS e.a.	8, 57
Actualiteitenmotie 120 Onderzoek naar de verbetering van de verkeersveiligheid op provinciale wegen, ingediend door ChristenUnie e.a.	8, 57
Actualiteitenmotie 121 Alternatieven voor tram, ingediend door SP en VVD.....	23
Actualiteitenmotie 122 Opschorten toezicht huisvesting statushouders, ingediend door JA21	30
Actualiteitenmotie 122 Transparantie huisvesting statushouders, ingediend door JA21 ...	30
Actualiteitenmotie 124 Geen beleid zonder data, ingediend door PVV	48
Motie M119 van de leden Hoek (50PLUS), Berlijn (JA21), Poppen (SP), De Jager (VVD), Dercksen (PVV) en Van den Dikkenberg (SGP) inzake Aanpassingen N401 Kruispunt Spengen – Kockengen.....	10
Motie M120 van de leden Koerts (ChristenUnie), Oude Wesselink (GroenLinks) en Bikker (CDA) inzake Onderzoek naar de verbetering van de verkeersveiligheid op provinciale wegen.....	11
Motie M121 van de leden Poppe (SP) en De Jager (VVD) inzake Alternatieven voor tram bij de schaa sprong	24
Motie M122 van het lid Dinklo (JA21) inzake Transparantie in huisvesting statushouders.	31
Motie M123 van het lid Dinklo (JA21) inzake Opschorten toezicht huisvesting statushouders.	32
Motie M124 van het lid Dercksen (PVV) inzake Geen beleid zonder data.	50
SV Bekrchtiging geheimhouding niet-geanonimiseerde versie VRT Rapport RRK (PS2021PS13)	8
SV Eénmalige verlenging geldingsduur Bodem-, Water- en Milieuplan 2016-2021 (PS2021RGW08)	7
SV Normenkader rechtmatigheid 2021 (PS2021FAC04)	7
SV Opheffen geheimhouding 2015-2018 (PS2021BEM24)	8
SV Rapport Randstedelijke Rekenkamer Sturing in de OV-concessies (PS2021MM09)....	8
SV Slotwijziging 2021 (PS2021BEM23)	8